

Russiske «Sofia» frykter straff om hun tar til motmæle mot Putin:

– Selv jeg som bor i Norge må drive selvsensur

Nyhet s. 4-5

LEGESTUDENTER VEGRER SEG FOR Å BLI FASTLEGER

Nyhet s. 7

Styrket selvbilde ✓

Bedre konsentrasjon ✓

Et fredeligere liv ?

MØT STUDENTENE
UTEN SMARTTELEFON

Kultur s. 18-19

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | utgave 9 årgang 75 | www.universitas.no | torsdag 17. mars 2022

UIO BRUKTE MILJØMILLIONER PÅ Å BETALE GJELD

— EN SKANDALE

Nyhet s. 10-13

Humaniorafestivalen 2022

**Demokrati-
dagene**

Universitetet i Oslo inviterer til et dypdykk i demokratiets røtter, mangfold og utfordringer. Møt forskere og aktuelle gjester på store og små biblioteker i hele Oslo.

Alle arrangementene er gratis og åpne for alle, og de vil strømmes.

21. mars – 2. april

DEICHMAN

Se hele programmet og hvem som kommer:
hf.uio.no/demokratidagene

MENINGER

Redaktør: **Endre Ugelstad Aas**
endreaas@gmail.com 901 95 375

Nyhetsleder: **Live Tronstad**
livetronstad@gmail.com 412 81 039

Fotosjef: **Charlotte Førde Skomsøy**

Vikarierende desksjef: **Emilie Waldal**

Nettredaktør: **Solfrid Skaret**

Følg oss

www.universitas.no

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas_no

instagram: universitas_offisiell

Tips oss

tips@universitas.no

Leder

Fastlegekrisen

Fastlegeordningen har lenge vært under press. For øyeblikket står rekordmange 150.000 nordmenn uten fastlege. Den store arbeidsbelastningen med svært lange arbeidsdager, overtid og omfattende papirarbeid har ført til at mange velger å si fra seg jobben. Også i rekrutteringen til yrket halter det. I ukens utgave av Universitas kan du lese om to medisinstudenter som velger bort fastlegefrakken, da de frykter et utmattende arbeidsliv. – De står opp tidlig, og starter dagen med veldig mange pasienter. Det er 20 minutter per pasient, det strekker aldri til. Du har allerede overtid, og løper likevel til legevakta for å ha mer overtid der også. Også drar du hjem, også er det på'n igjen neste dag, er en nokså talende begrunnelse fra medisinstudent Lilas Alzaeim, som går siste året på UiO.

Over til de harde tallene: en undersøkelse gjennomført av Norsk medisinstudentforening fra 2018 viser nemlig at fastlegene i snitt jobber 55,6 timer i uka. En av fire jobber mer enn 62 timer, mens en av 10 jobber hele 75 timer i uka. Da blir det ikke mye tid igjen til familien og fritid. Særlig i distriktene er arbeidsforholdene knalltøffe. Ettersom fastlegene ikke er underlagt arbeidsmiljøloven, kan de også pålegges vakter på kveldstid for å dekke legevakttilbudet i kommunene. I mindre kommuner må fort de få fastlegene som finnes sjonglere en urimelig mengde tidkrevende, og ofte svært belastende, arbeidsoppgaver.

For unge leger i etableringsfasen er det ikke vanskelig å forstå at en slik arbeidshverdag virker lite inspirerende. – Når vi er ferdig med utdannelsen må vi enten utsette alt som handler om familie, eller så må vi spesialisere oss på forskjellig tid, sier medisinstudent Ivar Christiansen til Universitas denne uken. I tillegg hender det at unge fastleger tar opp lån for å kjøpe seg en såkalt fastlegeliste. Den koster fra 600.000 kroner og oppover ifølge NRK. Et nytt lån på toppen av lånekassen og boliglånet, er det siste enhver med ferskt vitnemål fra universitetet ønsker seg.

I 2020 lovet Solberg-regjeringen 1,6 milliarder til en fireårig handlingsplan for å styrke fastlegeordningen og allmennlegetjenesten. Formålet er blant annet å rekruttere flere yngre leger til yrket og hindre frafall. Tidligere i år skrev imidlertid TV2 at det meste av dette beløpet ennå ikke er overført. Også den sittende regjeringen foreslo å styrke allmennlegetjenesten med 100 millioner høsten 2021. Samtidig mener Allmennlegeforeningen at staten må ut med tre ganger så mye for å nå målene i handlingsplanen. De bekymrer seg også for at prosessen går for sakte, ettersom krisen allerede har vært kjent i mange år.

Medisinstudenter Universitas har snakket med foreslår blant annet å øke antall ALIS-stillinger (allmennleger i spesialisering) og å øke bevilgningene til fastlegeordningen gjennom basistøtte, slik at pasientlistene blir kortere. Det er viktig at regjeringen også lytter til hva fremtidens leger har å si hvis fastlegeordningen skal reddes. Tross alt er det de som i stor grad får ansvaret for å følge opp den ventede eldrebølgen. Hvis Ingvild Kjerkol og resten av 40 pluss-gjengen i regjeringsapparatet ønsker å ha en fastlege å gå til i tiårene som kommer, haster det allerede med å iverksette tiltak som kan styrke rekrutteringen til yrket og bremse frafallet blant nåværende fastleger.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Student-samskipnaden SiO. Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Jone Trovåg**
j.v.trovag@universitas.no 91 57 39 67

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Opprettelsen av honours-programmet har sviktet studenten til fordel for god PR for UiO-ledelsen.

Honours-programmet er en mislykket PR-strategi

Kommentar

Aurora Djupvik Archer, journalist i Universitas

Honours-programmet ved Universitetet i Oslo (UiO) har i snart tre år samlet norske toppstudenter på et omdiskutert «elitestudie». Slik har Universitetet gitt studentene en falsk trygghet og skapt en illusjon om nyskapning i akademien. UiO skylder sine studenter å sikre kvaliteten ved programmene som allerede finnes, i stedet for å bruke ressurser på det som ligner en markedsstrategi.

Honours-programmet lover ny innpakning av gammel vare. Fem studiepoeng per semester skiller oppbygningen av en honours-grad fra oppbygningen til en bachelorgrad innen nøyaktig samme fagfelt. En honours-grad består derfor av 210 studiepoeng, i stedet for 180 poeng slik andre bachelorgrader gjør. Med disse tilleggs-poengene reklameres det for tverrfaglighet og at studenten vil få «unik kompetanse ulik noen andre». Utenom de ekstra studiepoengene er oppbyggingen av studieretningene påfallende lik programmer som studenter har kunnet søke seg til i årevis. Det gir en falsk trygghet om at det jobbes med å utvikle UiOs utdanningstilbud, men ser allikevel bra ut for universitetet i kampen om de beste studentene. Men en honoursstudent i fysikk vil altså, utenom valg av frie emner eller 40-gruppe, gå det samme løpet som en vanlig fysikkstudent.

Honours-programmet er feil løsning på riktig problem. Tidligere kritikk mot honours-fenome-

net har vektlagt misnøyen ved en mulig elitedannelse. Dette er lite holdbart. UiO er allerede et eliteuniversitet. Det er best rangert i Norge, nummer tre i Norden og nummer 56 på verdensbasis, ifølge World University Rankings 2019–2020. Debatten om masseuniversitetet og lik rett til utdanning er en annen. Forsøk på å fornye og forbedre universitetet bør hylles. Det må jobbes for å motvirke kunnskapsflukt i form av studenter som velger studier i utlandet og forblir der, men opprettelsen av honours-programmet er ikke løsningen. Det krever mer enn å ta et studie som allerede finnes, legge til 30 eksklusive studiepoeng og gi det hele et nytt og fjongt navn for å holde studentene på norsk jord og fremstå som en innovativ utdanningsinstitusjon.

Godene som tillegges honours-programmet bør være minstekrav for alle studieretninger

Godene som tillegges honours-programmet bør være minstekrav for alle studieretninger. På nettsidene vektlegges blant annet forsikringen av studiekvalitet og tverrfaglighet. Systemet med 40-grupper har allerede lovet Blindern-studenter bredde og tverrfaglighet siden Kvalitetsreformen ble vedtatt i 2001. Når det gjelder løftet om studiekvalitet har undertegnede til overs å finne

Arkivaren

Kjemiprofessor rev ned asbestvegg

Uten tillatelse eller forsvarlig utstyr satte kjemiprofessoren i gang med å rive en vegg på kontoret sitt – selv om han visste at veggen inneholdt asbest.

AV IDA ROGGEN

– Ja, jeg er klar at det er et lavt asbestinnhold i en stor del av veggene her ved Kjemisk institutt. Men jeg driver med litt bygningsarbeid som hobby, og syntes ikke dette var noen jobb for et byggfirma, sier professor ved Kjemisk institutt Kjell Undheim.

Til tross for at verneombudet i bygningen slo alarm, valgte Undheim å fortsette arbeidet. Etter flere reaksjoner ble det stanset, og området er nå forsvarlig avsperrt. Et asbestfirma har tatt over saneringen.

Tiltaksløst
– Man driver ikke bygningsarbeid på

Universitetet på egenhånd, sier teknisk direktør Tore Christoffersen, som tror folk på de naturvitenskapelige fagene kanskje er litt ekstra tiltaksløst.

– Der er de jo vant til å konstruere sitt eget apparatur.

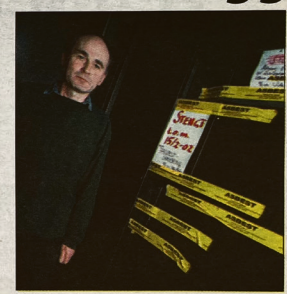
Passiv røyking
– Risikoesig kan det sammenlignes med å usette seg for passiv røyking en ukes tid. Disse bygningene er fra 60-tallet, og asbest finnes så å si overalt. Det er mengden og eksponeringstiden som er avgjørende for om asbest er skadelig, sier verne- og driftsansvarlig ved Kjemisk institutt Vidar Blekastad.

Han understreker at det overhodet ikke er fare for at mennesker har pådratt seg helseskade som følge av saken. Undheim eksponerte seg for asbesten i anslagsvis tre timer, og brukte verneutrustning under arbeidet.

Blekastad har konferert med Institutt for kreftforskning ved Det medisinske fakultet, som bekrefter at helseskade ikke kan ha oppstått.

– Men rutinemessig er det gjort en feil, nemlig at teknisk avdeling ikke ble kontaktet for man satte i gang arbeidet, sier Blekastad som nå har sendt en rapport til hovedverneombudet ved Universitetet.

SELVGJORT ER VELGJORT: Ingen har pådratt seg helseskade som følge av dette, sier verne- og driftsansvarlig ved Kjemisk institutt Vidar Blekastad. FOTO:ASHILD STØVLEN

AsBest sjølv

Spoiler alert! Neste veke kan vi lese at asbeststøv skaper problem for studentar og tilsette ved Kjemisk institutt. Problemet har dukka opp i Universitas mange gongar, og i 2002 var det ein av instituttet sine egne professorar som skapte uro og stengde område. «Jeg driver med litt bygningsarbeid som hobby, og syntes ikke dette var noen jobb for et byggfirma», sa professoren til Universitas etter å sjølv ha rive ein kontorvegg han visste inneholdt asbest, utan løyve eller forsvarleg utstyr. Følgj med neste veke for å høyre kva som skjer vidare på universitetets (as)beste bygg!

Universitas, 8. mars 2002.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

dette nevnt ved andre bachelorprogrammets nettsider. For de fleste studier dreier det seg om en periodisk programmevaluering, en rapport som publiseres mellom hvert femte og sjette år. Det er skammelig.

Det må legges innsats i å forbedre tilbudet ved allerede eksisterende studieretninger. Alle studieløp må stadig evalueres slik at kompetansen studentene går ut med holder tritt med endringene i arbeidsmarkedet. Løsningen på slike utfordringer ligger ikke i enkelte studieretninger og hvilken tittel de har, men i at alle studenter forsikres om at deres utdanning er relevant. Det er forventningen

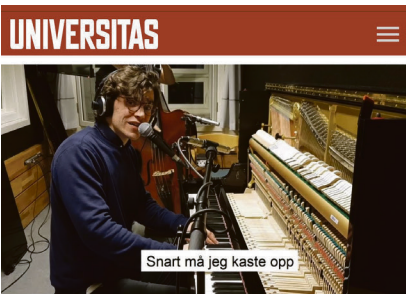
når man søker seg til høyere utdanning generelt, og kan ikke forbeholdes visse studenter. Det holder ikke med skjemabasert evaluering hvor studentene oppfordres til å bidra. Ledelsen må selv ta ansvar. Ofte enn hvert sjette år. Utvalg av emner og deres innhold må revideres. En grense på 60 poeng skal ikke avgjøre om et studieprogram er verdt å forsikre studiekvaliteten til eller ikke.

Dersom ledelsen ved UiO har ambisjoner om at universitetet skal leve opp til eliterykten, må det siktes høyere. Den generelle kvaliteten ved universitetet må sikres,

fagfelt for fagfelt. Det er nivået på innholdet i studieprogrammene som bør ha noe å si, ikke om programmet har en fancy tittel. Ved å opprette et honours-program gjør UiO seg selv og studentene en bjørnetjeneste.

debatt@universitas.no

Historiske skråblikk av
Sofie «Falkeblikk» Flydal

SANGFUGL: Ole Marius Gaasø synger av full hals for å frem sitt budskap. Foto: Skjermdump

Se Blå listes elleville musikkvideo

For å erobre studentens hjerter har listeleder Ole Marius Gaasø satt seg bak pianoet med sin egenkomponerte sang «Nei til SiO-monopol».

Monopol grand prix

Å fjerne SiO-monopolet har vore ein fanesak for mang ein studentpolitiker gjennom åra. I 2018 baud Blå liste på song og musikkvideo for å sanke stemmar i valkampen. I «Nei til SiO-monopol» fikk dei fram sin budskap, syngande på frasar som «Magen sier stopp. // Snart må jeg kaste opp» og «Har du hørt hvor man får billig mat? // Nei, det er ikke på Blindern.»

Universitas.no, 7. mai 2018.

Øyeblikket

av Aurora Meløe

Trikken: These vintage boots are made for walking

UNIVERSITAS

TIPS OSS:

tips@universitas.no

UTTEGNERE:

Emilie Waldal
Frida Wattne Lindland
Sivert Bjelland Sevattal
Sofie Martesdatter Granberg

DESKJOURNALIST:

Sofie Kristine Flydal

KORREKTURSJEF:

Harald Nordbø

Universitas stettes av Velferdstinget,
som står uten redaksjonelt ansvar.

nyhetsredaktør: **Live Tronstad**
livetronstad@gmail.com 412 81 039

NYHET

Kunnskapsboikott av Russland

Samarbeidsfrys: Regjeringen har de siste ukene iverksatt flere tiltak for å begrense de norske akademiske båndene til Russland. Blant annet ville den norsk-russiske utdanningsavtalen suspenderes, og den ferdigforhandlede forskningsavtalen mellom Russland og Norge bli lagt på is. Hvert enkelt studiested må vurdere sine egne avtaler, men Kunnskapsdepartementet skrev i pressemeldin-

gen at slike samarbeid måtte vurderes grundig. Samarbeid mellom enkeltforskere har Regjeringen oppfordret til at skal fortsette som før. – Russiske styremakter har satt verden i en svært alvorlig situasjon og det krever reaksjoner. Samtidig ønsker vi at sanksjonene i størst mulig grad skal være rettet mot russiske myndigheter og ikke mot sivilsamfunnet, sier Borten Moe i pressemeldingen. *LT*

FLERE TITALLS RUSSISKE STUDENTER FØLGER KRIGEN FRA OSLO:

– Jeg kommer aldri til å flytte

Klartekst: Studentenes budskap er tydelig.

Russiske «Sofia» føler på skyldfølelse og fortvilelse. «Kristinas» familie splittes av Kremles propaganda. «Natalia» prøver å bli vant til tanken på at hun ikke skal vende hjem.

Konflikten i Ukraina

tekst Hedda Stang Lund og Eilif Tanberg
foto Aurora Ytreberg Meløe

Etter at Russland invaderte Ukraina den 24. februar, har minst 636 sivile mistet livet i den brutale krigen, ifølge FN.

Krigføringen skaper sterke re-

aksjoner i hele verden, og mange russere viser også motstand. Den russiske menneskerettighetsorganisasjonen OVD-Info rapporter at nesten 15.000 russere er arrestert på grunn av protester mot krigen. Tirsdag fikk den russiske redaktøren Marina Ovsjannikova global oppmerksomhet etter hun avbrøt en direktesendt nyhetssending med en plakat med budskapet

«ikke tro på propagandaen».

Russiske studenter i Oslo følger konflikten fra sidelinjen. For to uker siden opplyste byens største studiested, Universitetet i Oslo, til Universitas, at de har i overkant av 100 russiske statsborgere som studenter ved universitetet.

Blant dem er «Sofia». Hun har bodd og studert i Norge i syv år. Selv om hun ikke bor i hjemlan-

det, mener hun tiden er inne for å ta til motmæle.

– Nå er det perfekte øyeblikket for opprør, men vi er så redde. Selv jeg som bor i Norge må drive selvsensur, sier hun.

– Jeg kan ikke dele mine politiske holdninger med fremmede russere eller tankeløst publisere regimekritiske innlegg i sosiale medier. Men jeg vil egentlig bare

Kvinnedominans på dyrepleie Norges dyreste studentby

Kvinnedominans: Kjønnbalansen mellom ulike studier varierer voldsomt, viser tall fra Database for statistikk om høyere utdanning (DBH). Øverst på lista over kvinnedominerte studieretninger er dyrepleie. En treårig bachelor som kan sammenlignes med sykepleierstudiet, bare i dyreverdenen. Veterinærstudiet finner vi også på åttende plass på listen, med

84 prosent kvinner, i oversikten over de 14 studieprogrammer som har 20 prosent menn eller mindre, som nettstedet Khrono har sammenstilt. På pallen med dyrepleiestudiet finner vi også tannpleie og tegnspråk. Blant utdanningsområdene med færrest kvinner, finner vi maritim utdanning, ingeniørutdanning og sivilutdanning. *LT*

Bolig: Oslo er landets dyreste å bo i for studenter. Det kommer frem i en ny undersøkelse av leiemarkedet utført for NSO, skriver VG. Analysebyrået Analyse & Tall har sammenlignet boligannonser i landets største studentbyer på bakgrunn av tall hentet fra Finn.no og Hybel.no. I Oslo er snittprisen for en bolig i bofelles-

skap 6684 kr/mnd, mens du må ut med 14.839 kr/mnd i gjennomsnitt for en egen leilighet. På andre og tredje plass over landets dyreste studentbyer følger Trondheim og Bergen. Det billigste stedet å studere i Norge er i Volda. Her er snittprisen for et sted å bo 5164 kr/mnd. *EUA*

te hjem

Perfekt øyeblikk for et opprør
For Sofia har den siste tiden vært tung. Hun prøver å dele regimekritiske innlegg i sosiale medier, uten å sette familien i Russland i fare. Av og til må hun å koble helt ut.

– Hjernen min prøver å distansere seg. Det som skjer nå er veldig vanskelig.

Men for Sofia har det vært vanskelig å være russisk i mange år. Allerede i 2015 valgte hun å flytte til Norge for å studere.

– Jeg visste at det ikke var noen fremtid for meg i Russland allerede på skolen, sier hun og fortsetter:

– De vennene jeg har i Russland, angrer bittert på at de ikke flyttet utenlands. Livet deres er helt ødelagt på grunn av regimets handlinger.

Hun sier hun aldri vil skamme seg over å være russisk, men at kjærligheten for hjemlandet har en bismak.

– Jeg føler på skyld og sorg for det ukrainske folk. Det er en skyld som vil henge ved russere i flere generasjoner.

Bøyer hodet for ukrainerne

Med tårer i øynene forteller hun hvordan hun har blitt møtt med godhet i kjølvannet av invasjonen.

– Jeg møtte noen ukrainske flyktninger, og de var ikke sinte på meg. Jeg blir begeistret av den graden av medmenneskelighet. Jeg forstår all aggresjon fra ukrainere mot russere nå, og jeg bøyer hodet for dem.

Putin representerer ikke det russiske folk, men han har tiet befolkningen med vold

«Sofia», russisk student i Oslo

Utmattende hjelpeløshet

«Natalia» studerer i Oslo, og er opptatt av at det russiske folk er mer enn bare Putin. «Natalia» forlot Russland for bare ett og et halvt år siden. Mye har skjedd siden det – både for henne og hjemlandet.

– Jeg begynner å vende meg til tanken på at jeg aldri kommer til å flytte hjem. Selv om jeg fortsatt er patriotisk og elsker Russland, tror jeg ikke jeg kan være glad der len-

Det var universitetet i Norge som først introduserte meg for kritisk tenkning og lærte meg at verden ikke er svart-hvitt

«Natalia», russisk student i Oslo

ger. Jeg har en liten identitetskrise.

Hun understreker at patriotisme og kjærlighet til landet ikke har noe med det politiske regimet å gjøre.

– Jeg føler et behov for å avkrefte at jeg støtter regjeringen og krigen. Det kommer alltid en ubehagelig pause i samtalen hvis nasjonalitet blir et tema. Noen er nysgjerrige, andre er skeptiske, eller blir redde, når jeg sier jeg er russisk.

Dette er ikke nytt. Natalia har møtt undring og fordommer i møte med utlendinger siden 2014. Da var hun var i tidlig tenårene.

– Det får meg til å føle meg skamfull over hvem jeg er. De fleste russiske vennene mine har det på samme måte, dessverre.

Lærte kritisk tenkning på UiO

Natalia trodde Russlands omdømme var i ferd med å endres, før krigen startet.

– Før invasjonen håpet jeg veldig at ting ville endre seg, at folk ikke lenger ville se på det russiske folk som en trussel. Nå ser det mørkt ut.

Hun har dårlig samvittighet for å ikke være til stede for opposisjonsbevegelsene som operer på bakken i hjemlandet.

– Jeg må hele tiden spørre meg selv om jeg hadde kunnet gjøre mer hvis jeg var der. Det føles feil at jeg er trygg her. Hjelpeløsheten er utmattende.

Hun forteller videre om propagandaapparatet som splitter befolkningen i Russland. Moren, som har vokst opp og studert i Sovjetunionen, støtter Putin og tror ikke på krigen.

– Hvis mamma visste at jeg gjorde dette intervjuet ville hun vært rasende.

Hun forteller videre at dagens russiske utdanningssystem ikke gir rom for kritisk tenkning.

– Det var universitetet i Norge som først introduserte meg for kritisk tenkning og lærte meg at verden ikke er svart-hvitt. Professorene på Blindern viser alltid problemstillingene fra ulike perspektiver. Det er jeg utrolig takknemlig for.

Krig mot «nazister»

En tredje russisk student forteller at kampen om sannhet splitter fa-

milien. «Kristina» er utvekslingsstudent i Norge, og har en mor med et helt annet syn på verden.

– Moren min ser stort sett på statskontrollert russisk tv, og vil ikke høre så mye på hva jeg har å si. Hun tror at alt på russisk tv er riktig, og at krigen er nødvendig for å frigjøre Ukraina fra nazister.

Familien er sterkt preget av å leve under et diktatorisk regime.

– Jeg snakker ikke så mye om krigen og demokrati med familien min, men jeg har spurt hva de tenker. De fleste har egentlig ikke reagert, noe som nok skyldes frykten for at meldinger kan bli lest av staten. Det er nok ikke fordi de ikke bryr seg.

Kristina forteller også at mange russere er delte i sitt syn på Russlands politikk. Blant annet hennes bror.

– Han mener også at det er ting

som Ukraina sier som ikke er riktig. Dette er en krig om informasjon også, forteller hun, før hun utdypet:

– Den politiske samtalen er et minefelt. Man vet aldri hva som skjer hvis man tar opp et tema med noen.

Som en vill drøm

Ingen av de tre russiske studentene har vært utsatt for eksplisitt hets etter at krigen begynte. Kristina viser til en åpenhet omgangskrets.

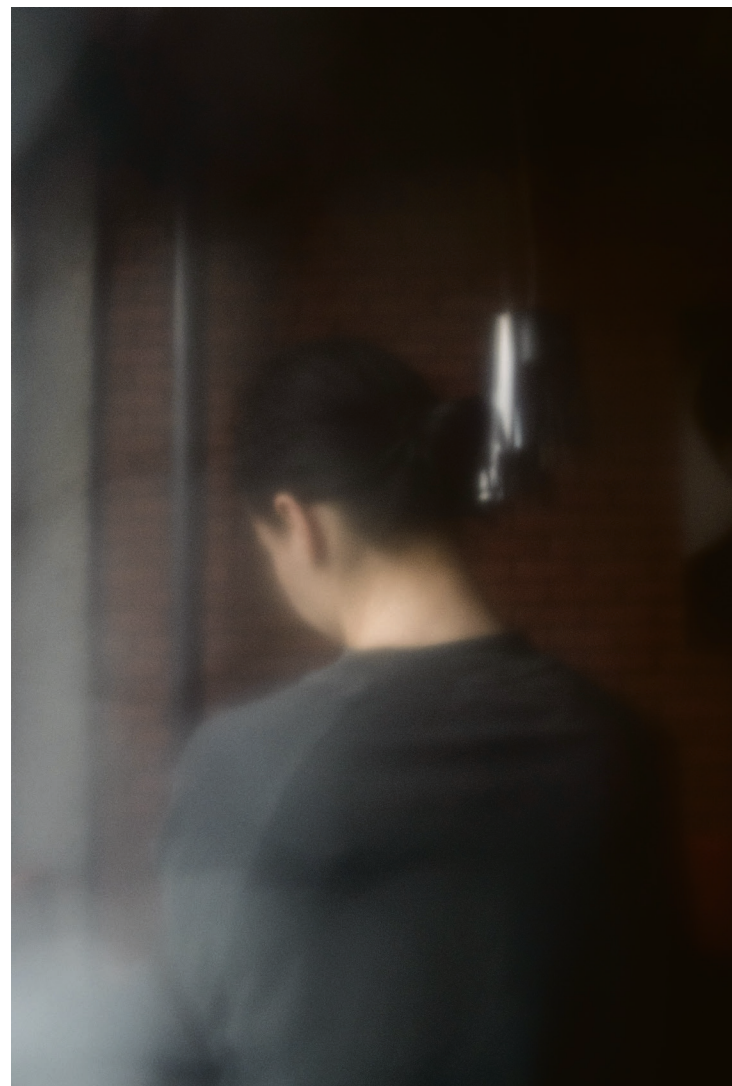
– Folkene rundt meg støtter hverandre og er enige i at man må bekjempe stereotypier.

Til tross for støtten, legger hun ikke skjul på at krigen i Ukraina går inn på henne.

– Dette påvirker meg mye emosjonelt. Som folk flest er jeg helt sjokkert. Jeg kjenner folk derfra, og det er bare forferdelig. Det som er blitt ødelagt de siste ukene vil ta evigheter å få bygget opp.

– Jeg hadde aldri trodd at det skulle bli krig. Jeg våkner fortsatt og tenker at dette bare var en vill drøm, avslutter hun.

universitas@universitas.no

Ufrivillig anonym: «Sofia» kan ikke snakke med hvem som helst om Putin

skrike høyt om alt som skjer nå. Putin representerer ikke det russiske folk, men han har tiet befolkningen med vold.

Tidligere i mars gjorde Russland det ulovlig å spre «falsk informasjon» om krigen, og det er nå straffbart å omtale konflikten som «krig». Av hensyn til deres egen og familiens sikkerhet er de russiske studentene i denne artikkelen derfor anonymisert.

STO PÅ HODET FOR Å KOMME INN PÅ DRØMMESTUDIET: — Helt tulle, egentlig

Fornøyd: Til tross for å bokstavelig talt ha snudd livet opp ned for å komme inn, er van der Starre fornøyd på psykologstudiet.

Psykologistudent Kristin Louise van der Starre (25) tok opp kroppsøving for å komme inn på psykologstudiet. Det førte til en litt annerledes eksamensdag.

Fag som privatist

tekst Mali Aalbu
foto Aurora Ytreberg Meløe

Mange studenter velger å forbedre karakterer for å komme inn på drømmestudiet. Løsningen for de fleste er å ta opp fagene som privatist eller ta ekstra fag for å få flere poeng, i håp om å komme inn på ønsket studieprogram.

Det er vanlig å ta opp fellesfag som norsk, engelsk, matematikk, naturfag, historie og samfunnsfag, men psykologistudent Kristin Louise van der Starre (25) tydde derimot til et litt annet fag for å forhøye snittet.

– Det var særlig gymkarakteren som gjorde at jeg ikke kom inn med førstegangsvitnemålet mitt, forteller van der Starre.

Hun går tredje semester på UiO og trives godt på studiet, men veien dit var ikke like lett.

– Hva synes du om å ta opp gymfaget for å komme inn på psykologi?

– Det synes jeg er helt tulle, egentlig. Jeg har forståelse for at systemet er slik det er og at alle karakterene teller like mye, men det føltes litt merkelig.

Eksamen utenom det vanlige

Hun forteller at hun tok opp kroppsøvingfaget som privatist, og at eksamensdagen var litt annerledes enn hun hadde forventet. Eksamensformen var nemlig muntlig-praktisk og inneholdt flere fysiske tester.

– Det var helt absurd. Vi måtte ha en løpetest og i tillegg gjøre en valgfri sport ut fra en satt liste. Jeg løp liksom rundt med syv andre stakkarer og gjorde øvelser, sier van der Starre.

Hun hadde ikke hatt noe fysisk undervisning før eksamen, og møtte opp på en tilfeldig gymsal på eksamensdagen. Hun måtte velge mellom dans, basket, fotball og innebandy var derimot ikke det vanskeligste valget hun gjorde den dagen. Hun fikk også spørsmål av sensor om det var noe hun ville

visе under eksamenen.

– Jeg lurte på hva det ville si. Hun før meg tok sånn ti pull-ups og gjorde en skikkelig innsats. Jeg endte opp med å stå på hodet, ler hun.

Til tross for en merkelig eksamensdag, ordnet det seg til slutt, og van der Starre kom inn på drømmestudiet.

– Jeg skjønner på et vis at det er snittet det er naturlig å konkurrere med for studieplasser. Samtidig kjennes det litt surt at det var et fag som gym som skulle være det som hindret meg i å komme inn på et akademisk studieprogram.

Akademiet tenker positivt

Daglig leder i Akademiet Privatist og Nettstudier Siri-Kristin Jensen sier at de har forståelse for at relevansen for fag som tas opp kan være utfordrende å forstå enkelte ganger.

– Enn så lenge er det jo slik at inntak ved høyere utdanning baserer seg på karakterer, og da vil jeg si at det er til elevenes beste at de i alle fall har en mulighet til å forbedre karakterene sine.

Hun forteller videre at de ikke opplever at spesielt mange tar opp kroppsøving, men at de som gjør det trolig ønsker å forbedre snittet

Det kjennes litt surt at det var et fag som gym som skulle være det som hindret meg i å komme inn på et akademisk studieprogram

Kristin Louise van der Starre, psykologstudent på UiO

sitt generelt.

– Det er ikke alle som er klar over hvor mye som står på spill i forbindelse med framtiden når man går på videregående, og at man vet at man har en mulighet til å gjøre noe med karakterene sine i ettertid tenker jeg er positivt.

190 elever tar opp kroppsøving som fag hos Akademiet. Dette allet inkluderer de som tar påbygg, der faget er obligatorisk for å få generell studiekompetanse.

Kroppsøving ikke irrelevant

Rådgiver Stefan Myrvold ved Bjørknes privatskole i Oslo sier:

– Kroppsøving er ikke et irrelevant fag om vi beregner det som en egen karakter på vitnemålet. De fleste tar opp dette faget sammen med andre fag dersom de ikke har fullført videregående.

Myrvold forteller at de har én klasse i kroppsøvingfaget i år med 15–20 elever.

– Er det hensiktsmessig å ha fysisk eksamen når man tar opp faget som privatist?

– Tidligere var det kun skriftlig eksamen for privatister, også ble det endret til muntlig-praktisk. Eksamensformen er ikke noe vi bestemmer, vi tilrettelegger kun undervisning for de som har meldt seg opp til privatisteksamen.

Utdanningsdirektoratet hadde ikke anledning til å svare på spørsmål over telefon angående eksamensformen i kroppsøving for privatister.

universitas@universitas.no

Vegrer seg for å bli fastleger

Fremtidens leger: Kjæresteparet Lilas (26) og Ivar (29) som går siste året på medisinstudiet på UiO ønsker ikke å bli fastleger, på grunn av den enorme arbeidsbelastningen.

Medisinstudentene Lilas (26) og Ivar (29) er redde for et utmattende arbeidsliv om de velger å bli fastleger.

Fastlegekrisen

tekst Sarvani Mahalingam
foto Charlotte Førde Skomsøy

Kjæresteparet Lilas Alzaeim og Ivar Christiansen går siste året på medisinstudiet ved UiO. Naturlig nok har de begynt å tenke på arbeidslivet.

De siste årene har det vært politiske diskusjoner rundt den store mangelen på fastleger. Det er lovfestet at enhver pasient har rett til en fastlege, men antallet fastleger er synkende. Ifølge Helsedirektoratets nettsider sto 150.000 innbyggere uten fastlege 1. februar. Det har i lang tid vært snakk om begynnelsen på en alvorlig fastlegekrise.

Du har allerede overtid, og løper likevel til legevakta for å ha mer overtid der også

– Jeg må si at det ikke er en spesialitet som jeg tenker på akkurat nå, etter det jeg har hørt om fastlegekrisen, sier Alzaeim.

Den store arbeidsbelastningen er årsaken til at de velger det bort, til tross for at allmennmedisin

virker spennende. Papirarbeidet og de kommunale oppgavene som fastlegen gjør i tillegg til en full jobbdag frister heller ikke, forteller Alzaeim:

– De står opp tidlig, og starter dagen med veldig mange pasienter. Det er 20 minutter per pasient, det strekker aldri til. Du har allerede overtid, og løper likevel til legevakta for å ha mer overtid der også. Også drar du hjem, også er det på'n igjen neste dag.

Frykter arbeidsbelastning

Ifølge en undersøkelse gjort av Norsk medisinstudentforening svarte over halvparten av respondentene at arbeidsbelastningen er den viktigste faktoren for at de ikke vil bli fastlege.

Det kjenner Christiansen seg igjen i. Selv hadde han en idé om å bli fastlege, men motivasjonen falt gradvis i løpet av studietiden. Han påpeker også at noen tar opp lån for å kjøpe en såkalt fastlegeliste.

– Det er en viss risiko for at

en nyutdannet lege tar opp lån for å kjøpe en fastlegeliste. Når man først har gjort det, blir det et overbelastende arbeid som man ikke klarer å gjøre effektivt. Det gjør at veldig mange leger blir fort demotiverte, og faller i

den fella der man prøver å selge fastlegehjemmelen videre. Men de klarer ikke å finne en arvtager, for å si det sånn.

Alle fastleger kjøper en såkalt fastlegehjemmel for å praktisere som fastlege. I enhver fastlegehjemmel er det en fastlegeliste med informasjon om pasienten. Antall pasienter på listen varierer. Noen kan til og med ha over 1500 pasienter på listen sin. Det er kommunen som bestemmer antall fastlegehjemler.

For å praktisere som fastlege kjøper man en fastlegehjemmel, og prisen kan ligge på over 600.000kr eller til og med det dobbelte, ifølge NRK. Tar man opp lån, må inntektene være mer enn nedbetalingen av lånet for å ha noe gevinst.

Jobber over 56 timer i snitt

Leder for Norsk medisinstudentforening (NMF) Maja Elisabeth Mikkelsen viser til en undersøkelse gjort av NMF, der mange velger bort yrket til fordel for mindre belastende yrkesalternativ.

«Tidsbruksundersøkelsen fra 2018 viste at fastlegene i snitt jobber 55,6 timer i uken. 25 prosent jobber mer enn 62 timer, og 10 prosent jobber mer enn 75 timer i uken. I tillegg kan kommunene pålegge fastlegene ubegrensede timer med legevakt», skriver hun i en e-post til Universitas.

Hun understreker at det blir lite eller ingen tid til overs til familie og fritid, og det er derfor forståelig at mange nyutdannede leger i en etableringsfase tar andre jobber.

Medisinstudent-paret er også bevisst på denne problemstillingen. Alzaeim tror at arbeidshverdagen neppe blir enkel hvis begge skal bli fastleger. Christiansen tror at det å ha to fastleger i familien skaper en skjevhet karrieremessig.

– Når vi er ferdig med utdannelsen må vi enten utsette alt som handler om familie, eller så må vi spesialisere oss på forskjellig tid. En av oss kommer til å ha en forsinket progresjon i karrieren sin, forteller han.

Fastlegeyrket frister også mindre, ettersom fastleger ofte blir sittende igjen for å gjøre ikke-medisinsk arbeid, ifølge Christiansen:

– Det har blitt veldig mye arbeid per pasient, som ikke har så mye med medisin å gjøre. Dokumenteringskrav fra NAV, blant annet, kan for eksempel være krevende per pasient. I tillegg til dette kommer vaksinasjonen, noe som ble lempet på fastlegen i tillegg til veldig mange andre arbeidsoppgaver, forteller han.

Eldrebølgen utfordrer

Alzaeim forteller at eldrebølgen som venter samfunnet, vil kreve en tettere oppfølging av pasientene. Hvis færre og færre unge blir fastleger, kan de eldre legene risikere å ikke få pensjonert seg. Christiansen tilføyer at dette kommer til å gå på bekostning av pasientens helse:

– Det blir et vakuum, der veldig mange eldre leger slutter og hjemler står tomme. Det er jo ikke nok popularitet blant yngre leger til å fylle dette hullet. Det er

pasientene som blir de som lider, når kravet om helsehjelp øker og tilbudet synker, forteller han.

Han mener en mulig løsning er å øke antall ALIS-stillinger (allmennleger i spesialisering), slik at man får en litt tryggere hverdag i spesialiseringsløpet som allmennmedisiner.

Mikkelsen i NMF foreslår en annen løsning, nemlig kutte antall pasienter på listen:

«For å kutte i antall pasienter på listen må Regjeringen bevilge mer penger til fastlegeordningen gjennom basisstøtte – det er det vi ser på som den mest bærekraftige løsningen. Dersom man får ned antall pasienter på listen vil man ha mer tid til oppfølging av hver pasient, og mindre arbeidsbelastning i hverdagen», skriver hun.

Er på saken

Sammen med Legeforeningens sentralstyre og Allmennlegeforeningen (AF) jobber Mikkelsen tett for å fremme budskapet politisk. I tillegg mener hun at undervisningen i allmennmedisin bør endres:

«Vi ønsker å øke mengden praksis i primærhelsetjenesten på alle norske universiteter til minimum 10 uker, samt at primærhelsetjenesten må få lovfestet utdanningsansvar for helsefagstudenter. Dette tror jeg også vil bidra til at flere får et godt inntrykk av fastlegeyrket, og kan gi økt rekruttering», skriver hun.

STUDENTFORENING VILLE SERVERE GRATIS KAFFE OG BOLLER: Ble bedt om å stoppe av SiO

Retts skal være rett: SiO er opptatt av at Retten Spiseri skal være et godt tilbud for jusstudentene. Lederen i studentforeningen Congragatio Forensis mener at deres aktivitet ikke er til hinder for dette.

Studentforeninger ved Det juridiske fakultet har tradisjon for å servere kaffe til studenter i fellesområdene. Nå har SiO bedt foreningen om å kjøpe kaffen hos dem eller flytte seg.

Gratis kaffe?

tekst Ingrid Vanebo
foto Aurora Ytreberg Meløe

Uros Ulrik Jeremic (23) er leder i Congragatio Forensis, Norges største landsdekkende studentforening for jusstudenter. Han forteller at foreningen lenge har stått på stand, delt ut kaffe og bakverk og snakket med studenter hver mandag. Tidligere har de gjort dette på Domus Nova, og etter at Det juridiske fakultetet flyttet inn i Domus Juridica i januar 2020 har de benyttet første etasje i nybygget.

Men nylig kom ansatte fra SiOs serveringssted, Retten Spiseri, bort til representanter fra foreningen og sa at de ikke lenger kan ha stands med servering på dette området.

Den samme beskjeden har fakultetsdirektør Oddrun Rangseter formidlet til samtlige studentforeninger tilknyttet Det juridiske fakultetet i en e-post:

«Jeg har fått en påminnelse fra SiO som drifter kantinen, om at dersom det skal være servering av mat og drikke på stands i foajeen så må dette kjøpes av SiO. De har avtale på enerett på all servering i hele foajeområdet», skriver Rangseter.

Mener dette vil påvirke studentene negativt

Jeremic synes det er både rart og trist at de har fått beskjed om å slutte med servering av egen mat og drikke i foajeen. Han peker på at dersom de må kjøpe dette fra SiO vil det medføre høyere kostnader for foreningen, noe som vil gi et dårligere tilbud til studentene.

– Studenter har vært gjennom en tøff periode på grunn av pandemien. Nå har

vi anledning til å møte studentene med et smil, servere gratis kaffe og bakst, samt informere om kommende faglige og sosiale arrangementer. Dette synes vi er et godt tilbud for studentene, og jeg synes det er synd om vi må slutte med dette, sier han.

Jeg synes det er rart å krangle om dette her

Uros Ulrik Jeremic (23) leder i
Congragatio Forensis

Leder i SiO Mat og Drikke Ida Austlid skriver i en e-post til Universitas at de ikke har forhindret noen å dele ut mat, men at de har spurt om utdeling av mat og drikke kan flyttes vekk fra inngangen og kantinen.

«Utfordringen i denne saken har vært at det er blitt delt ut gratis baguetter, bakevarer, muffins og kaffe ved inngangen til og inne i Retten spiseri. Dette har skjedd flere dager i uken, og hyppigheten har økt etter jul.»

Konkurrenter eller samarbeidspartnere?

Austlid skriver videre at de ikke har vært kjent med hvem som står bak utdelingen av kaffe og bakst i byggets foaje.

«Vi visste ikke at det var en studentforening. Vi ønsker det beste for studentene, også at de skal ha et fremtidig tilbud i kantinen. Derfor er det viktig at vi ikke «konkurrerer» med hverandre og deler ut gratis kaffe og bakevarer inne i Retten spiseri.»

Jeremic avviser at deres forening har delt ut mat inne i kantinen, og han sier at de sjelden har delt ut mat og drikke mer enn en gang i uka.

Han hevder også at deres aktivitet ikke truer SiOs økonomi, og at det er fullt mulig for dem å sameksistere. Han viser til at de har det samme formålet: å bidra til høyere trivsel hos studenter.

– Jeg synes det er rart å krangle om dette her. Vi tjener ikke noe på dette, det eneste vi gjør er å tilby studenter gratis kaffe og bakst, sier han.

– Vi skjønner ikke hva som er formålet med at de nå viser til sin enerett til servering. Vi hadde forstått saken bedre dersom det var snakk om andre bedrifter, men vi er en studentforening.

Ida Austlid fra SiO avslutter med at de nå ønsker dialog med studentforeningene

om hvordan de skal gå videre med saken.

– Vi vil svært gjerne samarbeidet og snakke med studentforeningen. Vi har samme mål: at studentene skal få en best mulig studiehverdag!

Usikre på hvor grensen går

Uros Ulrik Jeremic sier at foreningen har vært usikre på om de kan fortsette aktiviteten på andre områder på fakultetet.

I en e-post til Universitas understreker fakultetsdirektør Oddrun Rangseter at begrensningene på servering kun gjelder i foajeen.

«Studentforeningene ved fakultetet kan stå på stand i andre områder i bygget og dele ut kaffe og boller eller annet, så lenge de har fått tillatelse fra UiO/fakultetet til å ha en stand der», skriver hun i en e-post til Universitas.

Ingeborg Kang Jørgensen fra Eiendomsavdelingen på UiO bekrefter i en e-post til Universitas at hele foajeen på Domus Juridica regnes som kantineområde og at SiOs enerett på servering gjelder for hele dette området. Både hun, fakultetsdirektør Rangseter og Astelid fra SiO trekker frem at reglene om at SiOs enerett på servering ikke bare gjelder ved Det juridiske fakultetet, men at reglene er felles for hele Universitas i Oslo.

Astelid skriver at de ikke kjenner til andre steder hvor studentforeninger deler ut mat og drikke i deres serveringssteder. Universitas erfarer derimot at servering i foajeer utenfor kantiner er vanlig praksis på andre fakulteter ved UiO.

– Det er kjipt om disse reglene ikke gjelder på andre fakulteter, vi skjønner i så fall ikke hvorfor vi skal bli forskjellsbehandlet, sier Jeremic.

Ifølge Jørgensen vil hvilke arealer SiO har blitt tildelt variere mellom de ulike bygningene på UiO, avhengig av bygningens utforming.

Skeptisk: Uros Ulrik Jeremic sier at foreningen har vært usikre på om de kan fortsette aktiviteten på andre områder på fakultetet.

Disse to kniver om å bli Norges mektigste student

Kniver: UiO-student Maika Marie Godal Dam (25) (t.h.) og Bjørn Olav Østeby (26) fra Høgskulen på Vestlandet kjemper om å bli Norges mektigste student.

De to lederkandidatene har begge erfaring fra sentralstyret til Norsk studentorganisasjon (NSO) har bred studentpolitisk erfaring, men kommer fra ulik partipolitisk bakgrunn.

NSO

tekst Aurora Archer

Mandag formiddag ble listen over hvilke studenter som stiller til verv i Norsk studentorganisasjon (NSO) offentliggjort. I alt konkurrerer elleve studenter om seks verv i Arbeidsutvalget til NSO.

UiO-student Maika Marie Godal Dam (25) og Bjørn Olav Østeby (26) fra Høgskulen på Vestlandet kjemper om tittelen som leder av Norsk studentorganisasjon (NSO).

NSO er en interesseorganisasjon som representerer nærmere 250.000 studenter. Årlig nedsettes et arbeidsutvalg som består av seks plasser, i tillegg til et sentralstyre. Lederen i NSO blir ofte omtalt som Norges mektigste student.

Maika Marie Godal Dam (25) Godal Dam er leder av interesseorganisasjonen Velferdstinget i Oslo og Akershus, studentenes øverste politiske organ for velferdsspørsmål tilknyttet Student-samskipnaden SiO. Det siste året

har hun i tillegg sittet i sentralstyret til NSO og vært medlem i organisasjonens fag- og forskningspolitiske komité.

Godal Dam er fra Oslo og har tidligere studert sammenliknende politikk ved Universitetet i Bergen, men er nå student ved Universitetet i Oslo. Hun er også politiker for Arbeiderpartiet i Bydel Bjerke, ifølge Oslo kommunes nettsider.

Denne våren trosser jeg Janteloven

Lederkandidat Maika Marie Godal Dam, om å stille til valg på Facebook

I et innlegg på Facebook skriver Godal Dam at det er med «en million sommerfugler i magen» at hun stiller til leder, og at hun ved dette «trosser janteloven».

«Vi må snakke om økt studentestøtte, mer mangfold i forskning og innovasjon, utvikling av gode læringsarealer, tilrettelegging i akademia og studenthelse, alt på

samme tid», skriver Godal Dam i en pressemelding fra NSO.

Bjørn Olav Østeby (26)

Den andre kandidaten er Bjørn Olav Østeby. Han leder for tiden Studenttinget ved Høgskulen på Vestlandet (HVL) og har vært sentralstyremedlem i NSO i totalt to år. I tillegg til å være student er Østeby lokalpolitiker for Høyre i Ski kommune, hvor han var folkevalgt fra 2015 til 2019.

Ifølge Østebys LinkedIn-profil har han hatt verv som blant annet økonomiansvarlig i studentnetverket Youth Atlantic Treaty Association (YATA) og ved Studenter-samfunnet ved HVL.

Østeby tar til orde for en bredere internasjonal tilnærming i NSO og ser en sammenheng mellom krigen i Ukraina og et behov for internasjonal solidaritet.

«Vi trenger en studentbevegelse som kan bidra til større interaksjon på tvers av landegrensener og deltakelse i forskningsprosjekter», skriver Østeby om sin motivasjon til å stille til ledervet.

11. april vil valgkomitéen offentliggjøre sin innstilling til vervene i NSO. Hvem som får de gjeve vervene avgjøres på NSOs landsmøte som avholdes 21–24. april.

universitas@universitas.no

Tilbudsguiden

AKTIVITETER

Grupperabatt!
Vi har gode tilbud til grupper som hopper utenfor ordinær åpningstid. Kontakt oss for mer informasjon!

AVIS

Da Dagsavisen
Grubbegata 6
Oslo
dagsavisen@kundesenter.com
www.dagsavisen.no
Tlf: 22 99 80 50
50 % studentrabatt på Dagsavisen

MORGENBLADET
50 % studentrabatt på Morgenbladet
Bestill her:
www.morgenbladet.no/student
Kontakt oss:
abo@morgenbladet.no
23 36 05 00
www.morgenbladet.no

EVENT

DJ BOOKING NORGE AS
123 LYD.NO
DJ Booking Norge AS Sasleiveien 28A
0571 Oslo
djb@djb.no
Tlf: 90 53 29 29
DJ og artister: www.djb.no
Lyd og lys: www.123lyd.no
10% studentrabatt på leie av lyd- og lysprodukter fra 123lyd.no
DJ til ditt studentparty/samling fra djb.no
Spesialsydde løsninger som passer ditt budsjett.

TEATER

DET NORSKE TEATRET
Teaterbillett til kinopris?
Melder du deg inn i Yngda får du billetter til 160 kroner og andre spesialtilbud.
PREMIERE 2. APRIL
INTO THE WOODS
DET NORSKE TEATRET.NO/YNGDA

HUDPLEIE

nytt hud og fotpleie
Vakker hud til våren!
30% studentrabatt på første hudpleie/fruktsyre mellom 09:00-13:00
Profesjonell terapeut med lang erfaring.
Nytt hud og fotpleie - Frogner
www.nythudpleie.no
Mail: post@nythudpleie.no
Bli ny, fresh og vakker på Nytt hudpleie på Frogner

KULTUR

Victoria NASJONAL JAZZSCENE
10 ÅR I EGET HUS
Opplev verdens beste samtidsjazz på Victoria, en ombygget kino i Oslo sentrum.
Vi har rimelige sesongkort for studenter som også gir rabatt i Baren. Vår serie Uhørt! på onsdager har gratis inngang.
nasjonaljazzscene.no
Karl Johans gate 35

LEGE

Helsehjelp når det passer deg
Digital lege- og psykologtime, hjemmetest for klamydia, klinikker på Bislet Bad, Vikla og Smestad.
Les mer på kry.no **kry**

MUSEUM

HJERTEBANK
Ny utstilling fra 10. mars
om: interkulturelt museum
oslomuseum.no

TILBUDSGUIDEN

GODE
TILBUD
TIL
STUDENTER
I
OSLO

**UIO BRUKTE 3 AV 5 MILLIONER AV «MILJØPOTT»
PÅ NEDBETALING AV INTERN GJELD**

— En skandale

Tidligere forvaltningssjef anklager UiO for å ha misbrukt en «miljøpott». UiO erkjenner at det meste ble brukt på ikke-miljørelaterte tiltak.

Miljømidler

tekst Vegard Møller og Ine Schwebs
foto Charlotte Førde Skomsøy

I fjor sommer mottok Universitas en e-post fra den tidligere forvaltningssjefen ved Eiendomsavdelingen ved UiO, Atle Høkeli. Der anklager han Eiendomsavdelingen for å ha misbrukt fem millioner øremerkede miljømidler, og forsøkt å skjule sporene.

«Hei Universitas. Hvis noen i redaksjonen ønsker å fokusere på miljø, kan et betimelig spørsmål til [eiendomsdirektør red.anm.] John Skogen være: Hvordan ble de 5 millionene som var budsjettert til miljøtiltak i 2020 brukt?»

Videre skriver den tidligere forvaltningssjefen at ingen av pengene gikk til miljøtiltak, men heller ble brukt til å nedbetale intern gjeld.

De påfølgende månedene har Universitas i flere omganger etterspurt dokumentasjon på disponeringen av miljømidler.

– En skandale

Tidligere forvaltningssjef Atle Høkeli utdyper i et intervju med Universitas at det ved slutten av oktober 2020 ble besluttet at 5,2 millioner kroner skulle brukes til miljørelaterte tiltak, noe han omtaler som «miljøpotten». I en e-postutveksling som Universitas har fått lese, har både Høkeli og flere andre ansatte kommet med innspill til hvilke miljøtiltak potten kunne brukes på.

– Oppdraget som ble gitt i slutten av oktober 2020 var at det var ubrukt cirka 5 millioner i «miljøpotten» og at vi skulle finne tiltak som denne kunne benyttes til for året var omme, sier Høkeli til

Universitas.

Men et par uker senere skal pipen ha fått en annen lyd. På Eiendomsavdelingens ledergruppemøte 12. november 2020 skal Høkeli ha fått beskjeden om at «miljøpotten» var skrotet.

– Det ble besluttet at vi ikke lenger skulle bruke «miljøpotten» til miljøtiltak, men til å nedbetale intern gjeld for tidligere etablering av SFF (Sentre for fremragende forskning, red.anm.), sier den tidligere forvaltningssjefen.

Høkeli sier han under møtet reagerte sterkt på at eiendomsdirektøren ga uttrykk for at miljømidlene skulle brukes på noe annet enn miljøtiltak, og stilte spørsmål ved hvordan det ville påvirke UiOs omdømme. Da skal han ha fått følgende beskjed:

– Beskjeden fra eiendomsdirektøren var at ingen kommer til

å finne ut av det, for det ligger såpass dypt nede i regnskapet, sier Høkeli og legger til:

– Misbruk av øremerkede midler er en skandale.

Ikke øremerkede midler

Onsdag 16. februar 2022 møter Universitas Eiendomsavdelingen på et møterom i toppen av Lucy Smiths hus. De oppmøtte er eiendomsdirektør John Skogen, assisterende eiendomsdirektør Britt Amundsen Hoel, og plan- og prosjektdirektør Leif Jonny Johannesen.

De sier det ikke er snakk om øremerkede midler, men at det finnes en budsjettpost for miljøtiltak. Eiendomsavdelingen har tiltaksbaserte budsjetter, og regner med at det er «prosjekt 940176 Miljøtiltak» Høkeli sikter til når han omtaler «miljøpotten».

Saken fortsetter på neste side →

Dette er saken

- + Oktober 2020: Eiendomsavdelingens ledelse ble skal ha bedt om å komme med innspill til hva ubrukte miljømidler på 5,2 millioner kroner kunne brukes til før året var omme.
- + 12. november 2020: Under et ledelsesmøte i Eiendomsavdelingen ble det ifølge daværende forvaltningssjef Atle Høkeli besluttet å bruke miljømidlene til å nedbetale intern gjeld. Høkeli reagerte på at midlene skulle brukes på noe annet enn miljøtiltak.
- + Mai 2021: Høkeli kontakter Universitas og forelegger saken. Kort tid senere går han av som forvaltningssjef ved Eiendomsavdelingen.
- + I månedene etter har Universitas gjentatte ganger spurt om dokumentasjon som kan dokumentere hvordan de aktuelle midlene er brukt.
- + 16. februar 2022: Universitas møter Eiendomsavdelingen for et intervju om saken. Her innrømmer ledelsen at over halvparten av midlene gikk til nedbetaling av intern gjeld. Eiendomsavdelingen avviser samtidig at midlene var øremerkede til miljø og understreker at de fritt kan disponere midlene under gjeldende budsjett.
- + Høkeli har hele veien stått fast ved påstanden om at midlene burde brukes på miljø, slik det var planlagt for i det opprinnelige budsjettet.

Det er poenngløst med strategier frem mot 2030 hvis det bare er ord og ikke handling

Atle Høkeli, tidligere forvaltningssjef i Eiendomsavdelingen ved UiO

Krever åpenhet: Atle Høkeli jobbet tidligere som forvaltningssjef i Eiendomsavdelingen ved UiO og reagerte kraftig på at en pott som skulle gått til miljøtiltak

Plan- og prosjektdirektør Leif Johnny Johannesen forteller at Eiendomsavdelingen gjorde en 'avsetning' på 5,2 millioner for miljøtiltak ved inngangen til 2020. Det betyr at Eiendomsavdelingen skal ha satt av penger i budsjettet basert på hva de hadde planer om å bruke i løpet av året.

Johannesen innrømmer likevel at disse midlene ikke ble disponert i sin helhet til miljøtiltak.

– Det vi kan si er et veldig tydelig nei til det at vi brukte den budsjettsummen vi så for oss i november 2019, i 2020, sier Johannesen.

Han beskriver det som en normal budsjetteringsprosess at man ser avvik mellom budsjett og regnskap.

– Det blir jo aldri sånn, fullt ut. Sånn er det heller ikke med noen, hverken i bedrifts- eller privatøkonomi, at man gjør nøyaktig det man tror, sier Johannesen.

Brukte 2 av 5 millioner

Universitas har bedt om detaljerte regnskap for alle miljøtiltak for 2020. Totalt har Eiendomsavdelingen dokumentert å ha brukt 2.132.104 kroner på det de kaller miljøtiltak i 2020. De resterende

midlene ble altså ikke brukt i budsjettåret 2020.

Mesteparten av disse midlene gikk ifølge Eiendomsavdelingen til oppgradering av dusj- og tørkefasiliteter i Eilert Sundts hus B, også kalt «garderobeprosjektet», noe de hevder er et ledd i UiOs tilrettelegging for at ansatte skal velge sykkel til jobb.

Videre opplyser Eiendomsavdelingen at noe av midlene gikk til diverse rådgivertjenester – blant annet i forbindelse med UiOs klimaregnskap.

Assisterende eiendomsdirektør Britt Amundsen Hoel sier det er mange grunner til at pengene ikke ble brukt som planlagt, deriblant pandemien.

– Det har i 2020 og 2021 har vært et stort problem – på grunn av pandemien – at ting har blitt dyrere, og tar lengre tid. Det er for eksempel mange utenlandske arbeidere i byggbransjen som ikke har vært tilgjengelige, sier Amundsen Hoel.

Innrømmer gjeldsnedbetaling

Eiendomsavdelingen innrømmer at de resterende midlene som ikke ble brukt i 2020, gikk til nedbeta-

ling av intern gjeld for sentre for fremragende forskning (SFF).

Så sent som august 2020 var planen å nedbetale 16 millioner for SFF i 2020, ifølge en virksomhetsrapport Universitas har fått innsyn i. Men i en e-post til Universitas mandag 14. mars i år opplyser Eiendomsavdelingen at 34 millioner ble brukt til nedbetaling av SFF i 2020.

– Vi ble ferdig med å betale ned SFF-ene ett år tidligere enn planlagt, sier eiendomsdirektør Skogen.

Eiendomsavdelingen forklarer at det er utenfor deres kontroll hva som gjøres med penger man ikke velger å bruke, som for eksempel de tre resterende millionene fra avsetningen for miljøtiltak. Så lenge man har intern gjeld, må alle udisponerte midler gå til nedbetaling av dem.

– De pengene som står igjen på SVI [budsjettet for større vedlikehold og investeringer, red.anm.] når budsjettåret er ferdig, går automatisk til nedbetaling av intern gjeld, sier assisterende eiendomsdirektør Britt Amundsen Hoel.

Eiendomsdirektør John Skogen er usikker på om han fortalte da-

værende forvaltningssjef Atle Høkeli at de resterende tre millionene ble brukt til å nedbetale intern gjeld, men sier følgende:

– Jeg tror det var en følge av en diskusjon vi hadde.

– *Så du sa aldri til Høkeli at det var begravd så dypt i budsjettet at det var umulig å finne?*

– Hehe, nei, for å si det sånn: Jeg er ikke så naiv at jeg tror vi kan begrave noe i noen budsjetter eller regnskap på universitetet. Alt er åpent. Riksrevisjonen kan gå inn på hva som helst. Sånn driver vi ikke. Det er helt meningsløst, sier Skogen.

Kjøper ikke forklaringen

Universitas har forelagt Høkeli svarene fra ledelsen i Eiendomsavdelingen. Han fastholder at det var snakk om 5,2 millioner som skulle brukes fra slutten av oktober og før årsskiftet. «Garderobeprosjektet» i Eilert Sundts hus var ifølge Høkeli utenfor «miljøpotten», og ble plassert der i ettertid for å redde ansikt.

– «Garderobeprosjektet» i Eilert Sundts hus var hele tiden et selvstendig prosjekt. De fem millionene som skulle brukes var fris-

ke, udisponerte penger, fastholder Høkeli.

Regnskapene Universitas har fått innsyn i, viser at «garderobeprosjektet» på Eilert Sundts hus også er en egen budsjettpost med kode 940162. Miljøtiltakene, det Høkeli kaller «miljøpotten», har en annen prosjektkode – 940176.

Høkeli reagerer sterkt på at Eiendomsavdelingen innrømmer at de har brukt midlene på noe annet enn hva de ble budsjettet til.

– Selv om miljøpotten er en del av SVI-budsjettet, er budsjettet godkjent av styrende myndigheter på universitetet. Det er jo vesensforskjell på å bruke det på konkrete miljøtiltak i et budsjett, kontra å nedbetale gjeld. Det strider jo totalt mot det budsjettet man skal styre etter.

– *Hvordan tenker du at de burde gjort det annerledes?*

– Jeg tenker man da bør gå tilbake til styret og si her har vi penger udisponert, som da kan benyttes til noe annet.

Høkeli mener at å skylde på pandemien bare er tull.

– Ja, ting er og har vært vanskeligere på grunn av pandemien, men det er klart at det alltid er let-

ble brukt til å betale intern gjeld. Han ønsker at saken kan føre til mer åpenhet rundt hva universitetets penger brukes til.

Pandemien førte til enkelte utsettelse og noe mindreforbruk, men dette hadde begrenset påvirkning på den samlede aktiviteten og på UiOs miljøtsatsing

Eiendomsavdelingen ved UiO

tere å betale gjeld enn å gjennomføre tiltak. Da kunne de jo tatt de millionene de har spart på energi i pandemien og dytta de pengene rett ned i gjeldsbetalingen, da. Hvorfor er ikke det gjort?

Sa opp etter miljøpott-strid

Høkeli mener det er beleilig for Eiendomsavdelingen å unngå og bruke midlene, slik at de automatisk gikk til nedbetaling av intern gjeld.

– Det som er skadelidende her er jo sånn sett ikke pengebruken eller universitetet som helhet, men miljøperspektivet på universitetet. Det er jo poengløst med handlingsplaner og strategier frem mot 2030 hvis det bare er ord og ikke handling, fortsetter Høkeli. Høkeli jobber i dag som senior-

rådgiver i Politiets eiendomsforvaltning. Han forteller at behandlingen av miljøpott-saken var «en av dråpene» som gjorde at han valgte å gå av som forvaltningsjef ved UiO.

– UiO er jo egentlig et veldig spennende sted å jobbe, men det er synd at det blir gjort avgjørelser som er stikk i strid med uttalte mål og strategier. Da er det trist at lederlinja går ut og gjør noe helt annet uten at det blir tatt tak i. Det er hovedmotivasjonen for at jeg nå går ut med dette og vil dra saken videre, sier han.

– Du gikk av for snart et år siden. Hva håper du at denne saken kan føre til?

– Jeg blir egentlig motivert av at jeg kanskje kan få UiO til å faktisk bli bedre enn det er i dag, at det

blir enda mer åpent og transparent.

I en e-post til Universitas skriver Eiendomsavdelingen at de ikke kjenner seg igjen i kritikken. De sier Høkeli mangler en helhetsforståelse av deres virksomhet, og legger trykk på at mange av deres miljøtiltak ikke synliggjøres under budsjettposten som kalles miljøpotten:

«Ledelsen i EA følger de mål, strategier og flerårige planverk som er besluttet for virksomheten. Pandemien førte til enkelte utsettelse og noe mindreforbruk, men dette hadde begrenset påvirkning på den samlede aktiviteten og på UiOs miljøtsatsing.»

universitas@universitas.no

Humaniorafestivalen 2022

Demokratidagene

21. mars – 2. april

Universitetet i Oslo inviterer til et dypdykk i demokratiets røtter, mangfold og utfordringer. Møt forskere og aktuelle gjester på store og små biblioteker i hele Oslo.

Alle arrangementene er gratis og åpne for alle, og de vil strømmes.

Åpningsarrangement:

Bla, bla, bla ... Kan klimakrisa løses demokratisk?
Deichman Bjørvika. 21. mars kl. 17.00

1930-tallets ideologiske og økonomiske kollaps – kan det skje oss i dag?
Deichman Romsås. 22. mars kl. 18.00

Panel samtale: Demokrati og islam
Deichman Stovner. 22. mars kl. 18.00

Aktivistisk klassiker: bell hooks
Deichman Bjørvika. 22. mars kl. 19.00

Cancelled og krenka – er samfunnsdebatten bare for de tøffeste?
Deichman Nordtvet. 23. mars kl. 18.00

Musikkverksted for ungdom: Produser musikk rett i nettleseren din
Furuset bibliotek og aktivitetshus (FUBIAK). 24. mars kl. 17.30

Dobbelt bokbad – Taina Bucher «Facebook» og Lena Lindgren «Ekko»
Deichman Boler. 24. mars kl. 18.00

Frankrike Forklart LIVE: Hvem vinner det franske valget?
Deichman Majorstuen. 24. mars kl. 19.00

Frokostseminar: Ukraina og Russland
Deichman Bjørvika. 25. mars kl. 08.00

Byvandring i Marcus Thranes fotspor
Oppmøte ved Stortinget. 26. mars kl. 09.00

Pøbelvelde eller elitestyre? Demokratiet fra antikken til i dag
Deichman Bjerke. 28. mars kl. 18.00

Fornuft, frihet og framskritt – opplysningstiden som demokratiets andre fødsel
Deichman Majorstuen. 28. mars kl. 19.00

FLUKT | Filmvisning med innledning
Deichman Lambertseter. 28. mars kl. 19.00

Økosorg og klimaangst: Hvordan snu følelser og ord til handling?
Deichman Torshov. 29. mars kl. 18.00

Kongehus og demokrati, passer det egentlig sammen?
Deichman Oppsal. 29. mars kl. 19.00

Hvem bestemmer hva som er vår kulturarv?
Deichman Holmlia. 30. mars kl. 17.00

Farvel, demokrati! Hallo, kriser og kaos?
Deichman Røa. 30. mars kl. 18.00

NETTFRI DAG: Les uten forstyrrelser
Deichman Grünerløkka. 30. mars kl. 12.00

Informasjonsoverflod og digitalt søppel
Deichman Grünerløkka. 30. mars kl. 19.30

Potet eller kebab – hvem snakker norskest i landet her?
Deichman Tøyen. 31. mars kl. 18.00

Å pynte seg med fortida: Ytre høyres symboler og propaganda
Deichman Bjørvika. 31. mars kl. 19.00

UNIVERSITETET
I OSLO

DEICHMAN

Utfordrer klesbransjen ved å selge bruktklær: – Vi er et sirkulært

En ny generasjon moteentusiaster er i ferd med å ta over klesmarkedet. Tuva Holm Suvik (26) og Salar Bahador (24) ønsker å bidra til det grønne skiftet i klesindustrien.

Sirkulære klær

tekst Emma Bø

foto Hanne Jones Solfjeld og Sara Aarøen Lien

Når gårsdagens nyheter havner i dagens Fretex-pose, er det ikke rart at klesindustrien stemples som klimaversting. Tidligere i år viste NRK bildene av store sletter med klær henslengt i Atacan-ørkenen i Chile. I høst fortalte Minmote om det kinesiske klesmerket Shein, som lanserer opp mot 8000 nye plagg hver dag, noe som har gitt opphav til begrepet *ultra fast fashion*.

Samtidig opplever også klesbransjen stadig flere bevisste forbrukere, som ønsker et grønt alternativ. Vintage, gjensalg, bytting og gjenbruk er i vinden. En rapport bestilt av den amerikanske bruktbuikken Tredshop, og utarbeidet av analysebyrået Globaldata, spår at gjenbruksindustrien vil være dobbelt så stor som *fast fashion* innen 2030. Er dette starten på slutten for moteinstrudiens bruk-og-kast mantra?

Bruktbutikk for feinschmeckere

I fjerde etasje på kjøpesenteret Steen og Strøm møter Universitas grunnleggeren av bruktbuikken Tradeshop, Tuva Holm Suvik (26).

– Det er litt spontant dette her, nesten som et eventyr! Vi lager veien mens vi går, forteller hun.

Hun begynte «eventyret» i 2019, med klesbyttarrangementer på The Thief, Amerikalinjen og andre eksklusive steder. Rett før jul tok Tradeshop steget videre med fast butikk på Steen og Strøm, hvor kollega Benedikte David-Andersen (28) også ble med på laget. Om en måneds tid åpner Tradeshop dørene til en ny butikk på Grünerløkka.

–Konseptet vårt er *consume less, trade more*. Vi er et sirkulært alternativ, forteller David-Andersen entusiastisk.

Har man et plagg som blir liggende i skapet, kan det byttes inn hos Tradeshop mot et et annet plagg, eller et gavekort i butikken.

– Det er som et kollektivt klesskap! sier Suvik.

Tradeshopgrunnleggeren vil vise at klær er mer enn bare et plagg. Klærne Tradeshop selger har blitt brukt før, og mange har en

Det er jo nesten blitt en skam å kjøpe nytt

atse på luksuriøse alternativ

spennende historie bak seg.

– Hvor ofte har man ikke kjøpt et bruktplagg og lurt på hvor det har vært tidligere? spør Suvik retorisk.

Tradeshop tar likevel ikke i mot hva som helst. Butikken satser på luksuriøse klesmerker og kvalitetsklær. Det er heller ikke stedet å dra for å skaffe basisplagg.

– Vi vil selge ting som står ut. Plagg i crazy farger, eller noe rart og spennende.

Skam å kjøpe nytt

Suvik har tro på at klesindustrien vil bli en mer miljøbevisst bransje i fremtiden.

– Jeg tror de fleste butikker kommer til å begynne med muligheter for å bytte og selge klær etter hvert. For å få sirkulærøkonomien aktivt i gang, sier hun.

– Ja, bransjen må ta et steg tilbake. Nå er det mange som ønsker å kjenne på stoffet, og bryr seg om kvalitetsplagg. Fremtidige planer for mote vil jo være å sette pris på hvert enkelt plagg, skyter kollega David-Andersen inn.

Det er som et kollektivt klesskap!

Tuva Holm Suvik, student og Tradeshop-gründer

Begge tror også at mange føler på et ansvar for å være en ansvarlig forbruker.

– Vi hører jo mye om at klesindustrien er dårlig for miljøet i media. Mange tror jeg føler at de må endre kjøpsvanene sine. Det er jo nesten blitt en skam å kjøpe nytt. Så jeg tror mange vil utforske bruktbu-
tikker mer, sier David-An-

dersen.

Suvik er enig.

– Det er det grønne skiftet. Alle må ha sin grønne historie.

Lite bruktkjøp

Kirsi Laitala, seniorforsker i klær og bærekraft ved Oslomet forteller at bruktkjøp fortsatt utgjør en veldig liten andel av kleskjøp i Norge. Hun sier det er ulike grunner til at mange fortsatt kvier seg over å kjøpe brukt.

– En del eldre har fortsatt negative assosiasjoner til det å kjøpe klær brukt. For eksempel at de forbinder det med fattigdom eller å ikke ha råd til nye klær. Det er også mange som synes det går raskere å handle nytt eller å handle på nett, fordi det er lettere å finne riktig størrelse, forklarer hun.

– De som kjøper bruktklær gjør det gjerne for miljøet, eller fordi det passer en viss stil, eller at de synes det er spennende å lete etter skatter.

Laitala stiller seg skeptisk til rapporten som sier at bruktklærindustrien vil være dobbelt så stor som fast fashion innen 2030.

– Det er ganske mye usikkerhet rundt tallene, sier hun.

Hun tror også at det som før ble gitt til venner og familie, nå gjerne selges på Tise eller andre plattformer.

– Rapporten er utarbeidet i USA, der brukthandel utgjør rundt 8 prosent av kleskjøp. I Norge utgjør plagg man kjøper brukt og plagg man arver, til sammen rundt 5,5 prosent. Selv om bruktkjøp øker i Norge, er det også færre som gir vekk klær til venner og familie. Det er derfor usikkert om den totale mengden av brukte klær som bytter eier, vokser så mye.

Håndplukket: Salar Bahador bruker tid på å finne kule klær og sneakers som han selger videre i Ditto store.

Håndplukkede kjendisklær

Tradeshop er ikke den eneste studentdrevne bruktbu-
tikken i Oslo. I et rolig gatehjørne på Majorstua ligger Ditto store, som spesialiserer seg på gjensalg av nøye utvalgte plagg. Butikken er både hip og kul, med sneakers og retro bandt-skjorter på veggene, og rolig hiphop over anlegget. Inntrykket blir ikke forverret av at pop-stjerne Gabrielle Leithaug titter innom for å kikke.

– Vi prøver å få inn det feteste av det feteste, forteller daglig leder Salar Bahador (24) til Universitas.

Gjengen bak Ditto plukker selv ut klær og sko de liker til butikken. Utvalget er en twist-pose av *vintage*, *streetwear* og nye plagg. Prislappen på plaggene varierer fra

pop-ups rundt i Oslo, før de i 2019 etablerte seg fast på Majorstua.

– Ideen kom egentlig fra andre land. Jeg reiste mye rundt og besøkte vintage og re-sell-butikker i utlandet. På denne tiden var det ikke så mange second-hand butikker i Oslo med et godt utvalg. Det var butikker med 1000 klær der man måtte lete etter skatter, men få butikker med et håndplukket og segmentert utvalg, slik Ditto tilbyr i dag.

Miljøtanken

Da gjengen startet opp var det ikke klima- og miljøengasjement som var bakgrunnen.

– Vi startet med dette fordi vi var interessert i klær. Det var først senere at vi skjønnte at det vi drev

Det feteste plagget vi har solgt var en jakke som A\$AP Rocky selv hadde brukt

Salar Bahador, student og Ditto-gründer

en hundrings til et helt storstipend.

– Det feteste plagget vi har solgt var en jakke som A\$AP Rocky selv hadde brukt. Det finnes det kanskje 50 av i verden! Verdien på jakka var rundt 30.000 kroner, men vi trengte penger så vi solgte den for kun 10.000 kroner. Det svir litt i hjertet nå, ler han.

Bahador var med å starte Ditto i 2017. Da drev gjengen

med også kunne være bra for miljøet, innrømmer han.

Bahador tror heller ikke at kundene kommer til Ditto for et mer miljøvennlig alternativ.

– Jeg tror de aller fleste av kundene våre bare vil ha kule klær og sko, men det er nok noen som også tenker på miljøet.

Han er likevel tydelig på at miljøet har fått en større plass hos Ditto store i dag.

– Nå er definitivt miljø viktig for oss. Vi bruker blant annet papirposer i stedet for plastikk, og når vi lanserer egne Ditto-t-skjorter, så bruker vi 100 prosent resirkulert materiale. Det er viktig å ta miljøvennlige valg, forteller han.

Tenke, bruke, bytte

Seniorforsker Laitala forteller at brukthandel er bedre for miljøet enn å kjøpe nytt. Men, det er kundersom bruktkjøpet erstatter klær du ellers ville kjøpt nytt. Dersom brukthandelen bare supplerer kjøp av nye klær, er det bedre å la være.

– Tenk nøye gjennom det, før du kjøper et nytt plagg. Man burde spørre seg om det er et plagg man kommer til å bruke mange ganger. Man må prøve å variere mer med det man har. Det er bedre å tenke nytt rundt de klærne man har, eller prøve å bytte med venner.

universitas@universitas.no

Utstilling: Tuva Holm Suvik og Benedikte David-Andersen elsker friheten til å stille ut varer etter egen smak.

Klær med historie: Mange av klærne Tuva Holm Suvik og Benedikte David-Andersen selger, har en historie bak seg.

Fotovegg: Tuva Holm Suvik poserer foran Tradeshops egne fotovegg.

FNS NYE KLIMARAPPORT:

– Det er nødvendig med dr

Rettferdig omstilling: UiO-professor Nils Christian Stenseth gir unge mye av æren for at klimarettferdighet har fått større plass i den nye FN-rapporten. Men skal vi få til en rettferdig klimaomstilling, må vi ta et oppgjør med levestandarden.

Den nye rapporten fra FNs klimapanel viser at handling haster mer enn noensinne. Både den eldre forskeren og den yngre aktivisten mener vi i rike land må ta et oppgjør med levestandarden.

FNs klimareport

tekst Ingrid Vanebo
foto Isabel Berge

Mandag denne uken kom nok et dystert budskap fra FNs klimapanel (IPCC), da andre delrapport ble lansert. Aldri før har

det hastet mer å sørge for klimaomstilling, blant annet fordi flere klimaendringer er satt i spill samtidig og eskalerer den totale effekten. Halve verden kategoriseres som «veldig sårbare» overfor klimaendringer, og valgene vi tar det neste tiåret vil være avgjørende.

– Det kan hende at vi forskere tidligere har underkommunisert

alvoret i klimaendringene i frykt for å være dommedagsprofeter. Holdningen blant fagfolk har vært at vi ikke vil skremme, fordi det kan ha negativ effekt. Jeg tar selvkritikk på at vi ikke har vært klare nok tidligere, sier Nils Christian Stenseth, professor ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Oslo (UiO). Han er en av ho-

vedforfatterne av første kapittel i delrapporten.

Han gir forskere en del av ansvaret for at budskapet om hvor mye det haster med å innføre tiltak ikke har kommet tydelig nok fram tidligere.

– Det er nødvendig med drastiske endringer. Både for oss som enkeltpersoner, og ved at samfunnet må legge til rette for at vi

raske endringer

orden i alle deler av verden, mener han.

endrer atferd og bruken av ressurser.

Ny vår for klimarettferdighet? Delrapporten skiller seg også fra de tidligere ved at den har et større fokus på klimarettferdighet. I rapporten defineres begrepet «klimarettferdighet» som noe som oppfattes ulikt i forskjellige sammenhenger og

lokalsamfunn, men omfatter tre hovedprinsipper: *rettferdig fordeling* – fordeling av ansvar, byrde og fordeler mellom individer, nasjoner og generasjoner; *prosessuell rettferdighet*, som handler om hvem som deltar i beslutningstaking; og *anerkjennelse*, som handler om grunnleggende respekt og rettferdig behandling av forskjellige kulturer og per-

Holdningen blant fagfolk har vært at vi ikke vil skremme, fordi det kan ha negativ effekt. Jeg tar selvkritikk på at vi ikke har vært klare nok tidligere

Nils Christian Stenseth, UiO-professor og en av forfatterne bak den nye rapporten

spektiver.

Leder i Changemaker Naja Amanda Lyng Møretro (24) trekker frem klimarettferdighet som et av hovedbudskapene i rapporten.

– Klimapanelet trekker fram at klimaendringer rammer ulikt og urettferdig. Det er skjevheter i hvem som har bidratt til utslippene, det er rike land som har forbrent store mengder fossile brensler som har bidratt mest.

– Klimafinansiering betyr å bevilge penger til klimatiltak i lav- og mellominntektsland. Dette innebærer både finansiering av utslippskutt, klimatilpasning og støtte til tap og skade som følge av klimaendringer, sier hun.

Rike land må gjøre mer

For at fattige land skal ha muligheten til å fokusere på klimapolitikk er det mye annet som må på plass først. En av konklusjonene etter klimatoppmøtet i Glasgow var at rike land hadde bidratt med alt for lite finansiering for å hjelpe fattige land i klimaomstillingen.

– IPCC sier at det er nødvendig med fred, stabilitet og fattigdomsbekjempelse for å nå klimamålene på en rettferdig måte, sier Møretro.

Hun mener rike land, som Norge, må bidra mer med penger til blant annet utdanning, helse, samt dekning av gjelds- og fattigdomskriser. Hun mener også at Norge som oljenasjon har et historisk og spesielt ansvar for å bidra med klimafinansiering internasjonalt.

På spørsmål om hvor mye Norge bør bidra med viser hun til tall fra rapporten «Norway's fair share» fra 2018, som har estimert Norges rettmessige klimaandel til 65 milliarder årlig. Det er en tidobling av dagens kli-

mafinsiering.

– Alle skjønner at vi ikke kan gå rett dit, men vi trenger en opptrappingsplan, sier Møretro.

Må ta oppgjør levestandarden Ifølge Stenseth ved UiO er det også andre aspekter ved klimarettferdighet enn hvem som skal betale for kostbare tiltak for utslippskutt og tilpasning.

– Det er mange etiske problemstillinger knyttet til klimaendringene. Klimaendringer, global oppvarming og tap av biologisk mangfold henger sammen. Dersom man skal legge om energiproduksjonen, for eksempel ved å gå over til mer bruk av solenergi, vil dette kreve store landområder som vil føre til tap av biologisk mangfold.

Det er også mange utfordringer knyttet til levestandard, påpeker han.

– Jeg har vanskelig for å se for meg at fattigere deler av verden kan oppnå samme levestandard, materielt sett, som oss om vi skal bekjempe global oppvarming. Dette har vi vanskelig for å ta innover oss, men det handler om rettferdighet: Hvilken rett har vi til å bestemme dette?

Møretro i Changemaker påpeker på sin side at heller ikke rike land kan fortsette med dagens forbruksnivå.

Alle land må ha en utvikling i en ny retning, sammen

Naja Amanda Lyng Møretro, leder i Changemaker

– Den materielle levestandarden vi har i rike land er ikke bærekraftig. Det betyr at vi ikke kan fortsette som nå, og andre land kan heller ikke utvikle en materiell levestandard på dette nivået, sier hun.

– Vi må heller fokusere på andre verdier som er viktige for oss, men som samtidig ikke ødelegger verden. Alle land må derfor ha en utvikling i en ny retning, sammen, fortsetter hun.

Denne nye retningen må blant annet innebære et oppgjør med forbrukersamfunnet og større grad av sirkulærøkonomi, ifølge Møretro. Hun mener også at Norge må fase ut oljeutvinning.

Ungt klimaengasjement nytter Stenseth gir unge mye av æren for at klimarettferdighet har fått en større rolle i denne delrapporten enn de foregående.

– Jeg er overbevist om at unge menneskers engasjement har bidratt til at vi nå ser et større fokus

Ny klimareport fra FNs klimapanel

+ FNs klimapanel legger frem sin sjette klimareport i 2021–2022. Hovedrapporten består av tre delrapporter, og vil være sentral under neste klimatoppmøte.

+ Første delrapport ble publisert i april 2021, og fokuserer på det naturvitenskapelige grunnlaget for klimaendringer.

+ Andre delrapport ble lansert 28. februar 2022 og handler om virkninger av klimaendringer, samt sårbarhet og behovet for tilpasning. Et av hovedfunnene er at det kreves raske og vedvarende kutt i utslipp dersom vi skal lykkes med å begrense global oppvarming til 1,5 grader.

+ Tredje delrapport kommer i april 2022, og vil handle om virkemidler for utslippskutt.

Kilde: Miljødirektoratet

på klimarettferdighet, sier han.

Han peker på klimaengasjementet i dag frontes av en større gruppe enn i tidligere generasjoner:

– På 70-tallet var vi opptatt av at vi måtte endre livsførsel for å unngå global oppvarming. Vi tenkte ikke først og fremst på oss selv eller våre barn, men på det fysiske klimasystemet.

Nå er fokuset mer «selvsentrert», mener han, og utdyper:

– Det er på sett og vis en del negative sider ved en slik selvopptatthet, men det er også mange fordeler. Når folk er engasjert på en mer personlig måte har politikerne mer ryggdekning for å iverksette tiltak.

Møretro trekker også fram at det sterke klimaengasjementet hos unge er viktig for at vi skal lykkes med å nå klimamålene.

– Unge kjenner på en annen frykt enn de eldre, men samtidig viser unge at det finnes håp og muligheter. Vi er villige til å omstille og forandre oss, fordi vi ønsker en verden i endring med rettferdighet for alle.

Hun poengterer også at selv om det haster er ikke alt håp ute:

– IPCCs budskap er dystert, men de uttrykker også at vi har en mulighet til å gjøre noe med det i løpet av dette tiåret. Jeg tenker at jeg lever og jobber med dette i en veldig viktig tid, og det inspirerer og motiverer meg.

Et smartere liv uten smarttelefon

Telefonsøstre: Nei, dette er ikke et utdatert illustrasjonsfoto fra 90-tallet. Line Horgen Thorstad og Hanna Valsgård Bratlie velger knappetelefon i 2022.

Snart tre og ett år uten smarttelefon har gjort noe med selvbildet, konsentrasjon og roen til Line Horgen Thorstad (20) og Hanna Valsgård Bratlie (22). Er det på tide at vi børster støvet av den gamle Nokiaen?

Livet uten smarttelefon

tekst Elena Berg Hansen
foto Isabel Svendsen Berge

Tenker man over eget skjermbruk er det nok flere som fort innser hvor avhengig de er av duppeditten i lomma. Vi drar opp mobilen i kafékoen, i kjedelige forelesninger, på do, i festlig lag når samtalen dør ut og i andre ukomfortable situasjoner. Noe Universitas sin journalist ble et eksempel på:

– *Nå gikk det en forbi som jeg ikke ville prate med, da tok jeg automatisk opp telefon, hva gjør man i en sånn situasjon?*

– Man står i den, svarer Line Horgen Thorstad (20) og Hanna Valsgård Bratlie (22). Med sine snart ett og tre år uten smarttelefon er de et bevis på at det går an å være frakoblet i 2022.

Gjennomsnittsstudenten har over 7,5 timer med skjermtid hver dag, viser SHOT undersøkelsen fra 2021. Gjør man et raskt regnestykke og antar at studenten får sine anbefalte 8 timer søvn, er det kun 8,5 timer igjen av døgnet hvor man er skjermfri.

Nye kunster uten internett

– Jeg føler meg litt som en vandrende stereotypi, med mine fretekklær, brusende hår og Nokia, men da er det sånn da, jeg håper at flere forstår gleden med å ikke ha smarttelefon, forklarer Bratlie.

Hun og Thorstad er fra Oslo, har røde krøller og studerer filosofi på Blindern. Flere ting i vinden peker likevel på at man ikke må leve opp til denne «stereotypien» for å hoppe på «dumb phone» trenden.

Senest i fjor relanserte Nokia

en gammel modell, nå med 5g. Samt florerer nettet med forbrukerjournalistikk hvor folk melder at de har hatt positive effekter etter en uke med «digital detox». Sosialantropologen Thomas Hylland Eriksen har på sin side dedikert podkasten *Hyllands verden* til utforsking av smarttelefonens mange sider og skrevet boken *Ap-penes planet* om hvordan smarttelefonen forandret verden.

Tross at taster foran touch kan se ut til å ha blitt mer populært, erkjennes det at man må ofre mye i en digital tid for å gå helt analogt. Som muligheten til å ha kart, Ruter-app, studentbevis og musikk tilgjengelig i lomma. Likevel mener Bratlie og Thorstad at de positive sidene veier opp.

– Før da jeg skulle slappe av tok jeg alltid opp telefon. Det var fort at jeg kunne scrolle på Insta-

gram i to timer, jeg følte ikke at jeg slappet av når jeg skulle slappe av, sier Bratlie.

Hun har tatt den digitale avkobling et steg lengre og har begynt å legge igjen pc-en på universitetet. Det gir tid til å lære nye kunster.

– Jeg har lært meg å strikke, å veve og brodere. Mesteparten av kunsten jeg lager hadde aldri vært laget hadde jeg hatt internett. Tenk om jeg skulle brukt telefon og internett hele livet? Tenk på alt jeg ikke ville fått utrettet.

De positive effektene kommer som perler på en snor. Kroppsbildet er forbedret, gjennomlesningen av forskningsartikler blir ikke avbrutt av varsler på telefon og begge føler en helt ny type tilstedeværelse og ro.

– Så er det det å sitte på bussen i et kvarter å ikke gjøre noe, man

føler tiden går sakte, men på en hyggeligere måte. Man blir mindre redd for å ... det er feil å si å kjede seg, men man lar tankene vandre, det er en frihet, forklarer Thorstad.

Tenk om jeg skulle brukt telefon og internett hele livet? Tenk på alt jeg ikke ville fått utrettet

Hanna Valsgård Bratlie (22)

Digital valgfrihet

Valget om å fjerne seg fra smarttelefon har også en politisk dimensjon.

– Jeg føler det er en indirekte, konstant aktivisme å ikke ha smarttelefon. Om alle på fest tar opp telefon og jeg ikke gjør det, så føler jeg at jeg gjør de bevisst på hvor rare de er. Jeg tror folk ikke vil innse hvor mye de bruker smarttelefonen, eller at de bruker den som en beskyttelse mot Kleinhet og ubehag, forklarer Bratlie.

Thorstad på sin side er såpass opptatt av smarttelefonen og apenes kontroll på oppmerksomheten at hun har dannet organisasjonen Eksist! Den jobber for å «fremme individets valgfrihet i møte med digitale arenaer».

– Vi er enig om at vi ikke synes smarttelefon lar mennesket være i fred til å være menneske.

For meg løser jeg det med å ha en Nokia, mens andre i organisasjonen prøver å gjøre det på andre måter, forklarer Thorstad.

– Det er viktig å notere seg, at det ikke handler om Nokiaen, eller at smarttelefon er galt i seg selv, men det handler om hvordan man bruker tiden sin og hvordan apper er laget til å være avhengighetsskapende, legger Bratlie til.

Om du har endt opp med å ta opp telefon mens du leser denne artikkelen og blir skuffet av mangelen på selvkontroll, har Thorstad trøstende ord:

– Mange snakker om at de føler at de ikke vil være på smarttelefon, så tenker de: «ja, men det går ikke» så blir man veldig frustrert for at all tiden forsvinner. Det er ikke fordi du er et dårlig menneske eller har lite selvkontroll. Det er fordi det er sånn den er designet.

– Appene på smarttelefon er designet for at Facebook skal tjene penger, det gjør de når du bruker mye tid på appen. Det er en urimelig situasjon å sette et enkeltmenneske i.

– Akkurat så (u)praktisk at det ikke er umulig

Studentene forklarer at det ikke er spørsmålet «hvorfor gjør dere dette?» men heller: «hvordan får dere det til?» som går igjen i samtaler om å dumpe smarttelefon. Så: Hvordan får man det til?

– Man kjøper en Nokia og en simkort-konverterer så er du i gang. Mange tenker kanskje det er en umulighet, fordi det er upraktisk, men det er akkurat så upraktisk at det ikke er umulig, forklarer Thorstad.

Bratlie henger seg på:

– Det er ikke sånn at du går inn på Clas Ohlson, kjøper en Nokia og forsvinner ned i et sort hull alene. Det eneste som skjer er at du blir konfrontert med virkeligheten du lever i.

Så over til det praktiske: Møter du på billettkontroll på T-banen må du vise fram et fysisk ruterkort (som du fyller på på Narvesen), studentbevis og semesterkvittering.

– En gang i semesteret må du bestille en semesterkvittering. Du må huske å bestille det, ellers er ikke studentbeviset gyldig, sier Thorstad.

Mobilbank er kun tilgjengelig på datamaskin, og for å logge inn trenger man så klart kodebrikke. Skal noen legge ut for deg må pengene overføres til et kontonummer istedenfor Vipps.

– Hva med kart?

– Det sjekker jeg før jeg drar, og om jeg skal nye steder så har jeg en bok hvor jeg skriver: buss til dit ettellerannetnavn til plattform det, svarer Thorstad.

Musikken må bli igjen hjemme, men også der finnes det noen lyspunkter.

– Jeg føler det gjør meg godt å ikke gå å høre på musikk på banen. Det er litt rart også, for når man ikke er på telefon så legger man merke til hvor mye andre er det. Sitter de ikke på telefon har de på aripods. Det føles som jeg er alene på T-banen. Jeg føler jeg kan sitte der for meg selv og synge, sier Bratlie.

I en verden der ting ser ut til å bli mer og mer digitalisert blant annet ved at servitører blir byttet ut med QR-koder kan man spørre seg:

– Tror dere man faktisk kan leve uten smarttelefon om noen år?

– Jeg tror det kommer ann på hvilke valg man tar nå. Det er viktig å påpeke at verden har blitt som den har blitt. Sosiale medier er ikke tyngdekraft, det var noen mennesker som tok et valg om at ble sånn, og da bør det være mu-

lig å ta valg som gjør at det ikke er sånn. Jeg tror at det på sikt kan endre seg om man gjør de riktige tingene, sier Thorstad.

kulturredaksjonen@universitas.no

Studenters skjermtid

- + Funn fra 2021 viser at studenten totalt sett bruker rundt 7,6 timer skjermtid i løpet av et døgn.
- + Per 2021 brukte 31 prosent av studentene mer enn 10 timer daglig på skjermtid.
- + 2 av 3 studenter synes det er problematisk at mobilen er tilgjengelig etter leggetid.
- + Nesten halvparten rapporterer at andres bruk av smarttelefon kan være forstyrrende i sosiale sammenhenger.
- + Flere kvinnelige studenter enn mannlige rapporterer problemer knyttet til bruk av sosiale medier. Dette er spesielt synlig når det gjelder opplevelsen av å være avhengig av sosiale medier.

Kilde: SHOT-undersøkelser gjort i 2018 og 2021

Appene på smarttelefon er designet for at Facebook skal tjene penger, det gjør de når du bruker mye tid på appen. Det er en urimelig situasjon å sette et enkeltmenneske i

Line Horgen Thorstad (20)

Analogt: Prisen for å ikke ha masse varsler på telefonen blir masse papirer.

DEBATT

debattredaktør: **Maria Jostad**
jostadmaria@hotmail.com 953 04 998

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Det spøker i Bergen

Det går rykter om at det spøker i Universitetet i Bergen sine lokaler på Nygårdshaugen! Studvest tar saken i egne hender, og tar med seg healer Francisca Uriarte Troye for å sjekke om det er noen form for energi i bygget. Jammen får ikke Troye napp, og kjenner flere voldsomme energier, som blir sterke jo lengre ned i bygget de beveger seg. Når de kommer til kjelleren, mener Troye hun kan se at det har skjedd et seksuelt overgrep der, men Troye mener også at offeret fortsatt lever. Her falt jeg litt ut. Jeg har alltid trodd

at det er de døde som spøker, hvis dette mennesket fortsatt er i live, hvordan kan han spøke der da? Kritisk journalistikk om healing og ånder er kanskje litt vanskelig, men så vanskelig er det ikke å slenge inn et oppfølgingsspørsmål i ny og ne. Og til deg som tenker «nå skal jeg i alle fall aldri studere i Bergen, holdt det ikke med alt regnet? Må det spøke på campus også?» Slapp helt av: Troye har rensert bygget for alle ånder, så nå er det bare å pakke paraplyen og reise vestover.

Kjærestegaranti

I Trondheim ryktes det at det er kjærestegaranti dersom du studerer i byen. I saken «Den store kjærligheten – på campus?» intervjuer Under Dusken to kjærestepar som fant hverandre på campus, og en student som fortsatt er singel. Det er hyggelig å lese om hvordan kjæresteparene møttes, og om single Hildegunn Weum, som ble påmeldt tv-programmet «Første date» av roomien sin. Dessverre går ikke saken dypere inn i den sagnomstuste kjærestegarantien. Det er ingen kjærlighetseksperter som får muligheten til å bekrefte eller avkreffe myten, og avisen lar det bli opp til studentene å

synse om dette kan stemme eller ikke. Student Kristin Helno Herø uttaler til avisen om kjærestegarantien at «det trolig kan være fordi man møter mange mennesker med relativt like interesser, og at det dermed er stor sjanse for å finne noen man kommer godt overens med». Helt enig i det, men det er vel ikke bare i Trondheim man kan møte likesinnede? Her i Oslo kan jeg også dyrke alle mine hobbyer og interesser, og slik møte mennesker som liker de samme tingene som meg, men ingen snakker om noen kjærestegaranti i Oslo.

Skjermavhengighetens tilstand

Mobilavhengighet er et faktum. Jeg nekter å tro på det. Her er et innblikk i en skjermkonsumers skjebne.

Petit

Frida Wattne Lindland,
journalist i Universitas

Les denne teksten med forbehold: Jeg er svært dramatisk og selvcentrert, i tillegg til at det meste av følelseslivet mitt i stor grad diskuteres av, for, og med meg selv. Nå inkluderer det også deg.

Midt i en selvdiagnostisering spør jeg pappa om diagnosene jeg tror tilhører meg, noen gang har streift tankene hans. Jeg får til svar at jeg er avhengig av mobilen.

Altså, får jeg det slengt midt i trynet (riktignok

over Messenger): Min egen far neglisjerer det indre følelseslivet mitt til konklusjonen om at jeg kun er avhengig av touchskjermen. Jeg har ikke ADHD. Jeg har ikke bipolar. Angsten er ikke urovekkende

kontrollerende. Jeg er bare mobilavhengig. Javel, tenker jeg. Så er jeg det da. Selve kjernen av følelseslivet mitt er altså kun repetitive hud-mot-glass-bevegelser.

Er det hit jeg har kommet? Kjeder jeg meg såpass, at jeg må spørre min egen far hvorfor jeg kjeder meg? Hvem er jeg dersom svaret jeg får hverken tiltaler eller frastøter? Hvem er jeg, dersom jeg litt over 23: 00, omringet av svette, vuggende, fjerne kroppar kjeder meg så mye at det til slutt slår meg: Jeg vil heller dø.

Den urovekkende trause technomusikken dunder inn i øregangen og ut svulmer dødsønsket. Ja, du må ta dette med en klype salt – et dødsønske i min dra-

matiske hjerne er vel heller et ønske om å fjerne seg fra åstedet, og forsvinne inn i some-spiralene. Men la gå: Sur, nebbete og med rødsprengte øyne stirrer jeg utover folkemengden og klarer ikke vri mitt eget hode ut av ræva. Er jeg virkelig blitt så kjedelig, så melodramatisk, at jeg i løpet av pandemien har fått det for meg at jeg vil dø, heller enn å tilbringe kvelden inne på et fullstappa Blå? Er det dette skjermavhengigheten har gitt meg, ønsket om å oppnå Nirvana?

Følelseslivet mitt er avhengig av fingerberøring mot glass av typen super-retina HD-skjerm, og akkurat nå er dette følelseslivet simpelthen flatt. Hvis det er sosiale medier som er årsaken, er jo løsningen på

problemet relativt enkel: Legg vekk mobilen.

Aldri, tenker jeg idet jeg scroller gjennom cookiebaking og idiotiske dyr.

Jeg tror ikke på hverken oppvåkning eller åpenbaringer av særlig

større grad enn at jeg en dag innser at jeg faktisk ikke er over gjennomsnittet intelligent. Dermed tror jeg heller ikke at å fjerne meg fra dette 16:9-formatet jeg stadig vekk henvender meg til vil være av høy nytteverdi. I hvert fall ikke når det kommer til livet jeg har på innsiden.

Vil jeg heller la være å ha fremtidsutsikter, ambisjoner og et ønske om å leve lenger enn til neste lørdag, i bytte mot muligheten til å scrolle? Ja, er svaret. Og med det innser jeg at pappa har rett, og min egen oppvåkning og åpenbaring allerede har skjedd, jeg bare lever i fornektelsens vrede.

Selve kjernen av følelseslivet mitt er altså kun repetitive hud-mot-glass-bevegelser

Ut i kveld? Sry, er fjordvakt

Førdefjorden

Julia Giæver, aksjonist, student og leder av Oslo Sosialistiske Studenter
Søren Mortensen, aksjonist, student og medlem av Oslo Sosialistiske Studenter
Sarah Safavifard, aksjonist, student og bystyremedlem (SV)

Nok en gang står Natur og Ungdom klare i Vevring ved Engebøfjellet for en ren Førdefjord. Frivillige aksjonister fra hele landet og i alle aldre samles i den lille fjordkommunen, og lenkene gjøres klare nok en gang. Det er ikke ofte Natur og Ungdom har tydd til sivil ulydighet, det blir kun brukt som en siste utvei, et siste virkemiddel for å sikre vår rett til et levedyktig miljø.

Forrige gang Natur og Ungdom var i Vevring var vinteren 2016, da Nordic Mining skulle begynne prøveboring i fjellet. Da var det fem land som tillot nye prosjekter med dumping av gruveavfall i havet. Nå er det to: Norge og Papua Ny-Guinea. Og Nordic Mining har fått tillatelse til byggestart.

Nordic Minings planer om å dumpe gruveavfall i fjorden vil være katastrofalt for Vevring og Førdefjorden, både for de som lever under vann og over. Gruveslammet vil ta livet av alt liv i fjorden, blant annet den rødlistede villaksen. Førdefjorden er en av Norges reneste fjorder og en nasjonal laksefjord, og det er altså her Nordic Mining planlegger å dumpe 250 millioner tonn gruveavfall, tilsvarende et lastebillass annet hvert minutt i 50 år.

Men kjære Nordic Mining, vi har en beskjed til dere:

Vi er her. Vi gir oss ikke. I sommer holdt vi leir ved Repparfjord i Finnmark i 100 dager for å protestere mot Nussir ASAs planlagte gruveprosjekter, og vi er klare for å gjøre det igjen ved Førdefjorden. Vi bygger leir, og vi flytter inn. Vi lager mat, vi vasker opp, vi samler oss, synger sanger, og holder allmøter. Vi snekrer, maler og skriver leserinnlegg, vi samler aksjonister og øver på slagord. Og vi venter. Vi har lenkene og kjeledressene klare, og vi venter. Vi er klare på et sekunds varsel, og vi er klare for å gjøre alt for å redde fjorden. Kjære Nordic Mining: vi lenker oss. Vi kjemper, og vi gir oss aldri.

Vi kjemper, og vi gir oss aldri

Og kjære medstudenter: De viktige kampene hører ikke historien til. Miljøkrisa er her nå, og ingen løser den for oss. Kampen om rene

fjorder er et eksempel på at Norge ikke bryr seg om vår rett til et levedyktig miljø. Vi er flere studenter her, vi følger med på undervisning når vi må, vi studerer mellom øktene, og vi gjør det for en ren fjord i mange generasjoner etter oss. Engebøfjellet og Førdefjorden trenger oss alle sammen. Aktivistene som er her bidrar i kampen for en ren fjord gjennom alt fra å lage mat til å lenke seg. All oppslutning og tilstedeværelse er viktig, og desto flere som viser engasjement og slutter seg til saken, desto tydeligere budskap til Nordic Mining om at vi mener alvor. La fjorden leve!

Hvis ikke du, hvem? Hvis ikke nå, når?

debatt@universitas.no

Ukas tvitringer:

mr fjert @voonlaus
Toern er så dum at den går på OsloMet

Men ikke så dum at den går på HK, tydeligvis.

Onkel Markus @onkelmarkus1
helt sykt at det er 21 år siden Anne Elisabeth Hagen kjørte bilen sin ned slottstrappa

Kanskje det er i garasjen til Slottet hun har gjemt seg!

Nils Henrik Smith @NilsHenrikSmith
Det er fest i nabolaget. Dei spelar Purple Rain. Nokre unge menn brølar teksten på refrenget. Nature is verkeleg healing no.

If you know what I'm singing about up here, C'mon, raise your hand!

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Rusens tåke er ikke løsningen for psyken

Alkohol

Anette Sivertstøl, prosjektleder og nasjonal pådriver for Lykkepromille

Alkohol kan ha negative konsekvenser for den psykiske helsen. Likevel er begrepet «å drukne sine sorger» et utbredt fenomen.

Når vi ser karakterer i tv-serier og filmer håndtere vanskelige følelser og tunge perioder er det ofte alkohol karakterene tyr til. Populærkulturen har på mange måter normalisert det å «drukne sine sorger» med alkohol. Et begrep som er godt innarbeidet hos mange og oppfattes som en akseptabel reaksjon hvis du står i en vanskelig livssituasjon.

Men ikke alle har kunnskap om hvordan alkohol påvirker vår psykiske helse. En Ipsos-undersøkelse gjort på vegne av alkovevorganisasjonen Av-og-til viser at tre av ti ikke kjenner til sammenhengen mellom alkohol, angst og depresjon.

Alkohol kan riktignok virke avslappende på angsten eller være en midlertidig pause fra sterke depressive følelser. Kanskje alkoholen bidrar til å gi deg mer selvtilitt slik at den sosiale angsten forsvinner i noen timer. Videre kan

alkoholen for mange virke beroligende og redusere stress og bekymring, samt gi økt sosial trygghet de timene man er beruset. Men hvilken pris betaler psyken for den kortsiktige lykken alkohol gir?

Når vi drikker øker nivåene med lykkestoffene dopamin og endorfiner. Idet vi slutter å drikke og leveren skal bryte ned etanolen, oppstår det et underskudd på lykkestoffene fordi kroppen har satt sin egen produksjon på pause. Det kan føre til at angsten øker og blir verre.

Forskningen viser også at det er en sammenheng mellom høyt alkoholforbruk og depressive symptomer. Om du bruker alkohol for å dempe vonde følelser i en vanskelig livssituasjon, kan alkohol bli en mestringsstrategi for å takle depresjon.

Den kortsiktige lykken er kanskje ikke verdt det når vi ser på følgene av alkoholbruk i tunge perioder

Alkohol kan både utløse depresjon og forverre symptomer for de som allerede sliter med depresjon. Samtidig viser forskning at selvmedisinering med alkohol øker risikoen for alkoholavhengighet.

Å selvmedisinere seg med alkohol, eller populært kalt «drukne sine sorger», vil derfor virke mot sin hensikt i det lange løp. Den kortsiktige lykken er kanskje ikke verdt det når vi ser på følgene av alkoholbruk i tunge perioder. Alkohol blir mer en quick fix, men en quick fix fungerer som regel ikke i lengden.

Selv om alkohol ofte er løsningen på vanskelige situasjoner hos karakterer i tv-serier og filmer, er ikke dette en mestringsstrategi som vil fungere i det virkelige liv. Sliter du med depresjon, angst eller står i en krevende livssituasjon, kan det heller hjelpe å prate med noen i stedet for å drikke bort sorgene dine for en kort stund. Å sette ord på det vanskelige og sortere tankene sine vil kanskje være en bedre løsning enn rusens tåke.

debatt@universitas.no

Ukas sitat:

Kanskje litt mindre av kunsthistorien, men det finnes helt opplagt ting der også som kan hjelpe deg i økonomien altså

Oljefondsjeff Nicolai Tangen sier i et intervju med K7 Bulletin at han har fått litt mer glede av sine studier i sosialpsykologi enn i kunsthistorie.

Helse til besvær for EØS-studenter

EØS-studenter

Marte Lindholm, medarbeider i innvandringsgruppen i Jussbuss

EØS-borgere har rett til å oppholde seg i Norge dersom en EØS-rettighet utøves – for eksempel ved å studere. For å studere må flere vilkår oppfylles, blant annet å ha sykeforsikring.

På Utlendingsdirektoratets (UDI) nettsider står det at studenter fra EØS-land må ha privat sykeforsikring eller europeisk helsetrygdkort, og de fleste studenter vil nok stole på dette. Den ekstra varsomme vil kanskje undersøke nærmere. I utlendingslovens forarbeider skrives det at «Departementet er samd med direktoratet sitt forslag om at det bør være ei ordning kor det er tilstrekkeleg å krevje helsetrygdkort [...]» Med andre ord: Dersom man har europeisk helsetrygdkort kan man lene seg komfortabelt tilbake om at dette er tilstrekkelig – eller?

Vi i Jussbuss ser flere avslag på statsborgerskap fordi søkeren ikke har tilstrekkelig sykeforsikring, til tross for at vedkommende har hatt helsetrygdkort. Ifølge både UDIs nettside og forarbeidene skal kortet være godkjent som sykeforsikring, så hvorfor skjer dette? Etter mye frem og tilbake med UDI forklarer de at europeisk helsetrygdkort

er tilstrekkelig dersom man er i Norge midlertidig som student, men ikke dersom man bosetter seg her.

Tilsynelatende må altså studenter skaffe privat helseforsikring i stedet for helsetrygdkort i det øyeblikket de ønsker å bosette seg permanent i Norge. Konsekvensen av å ikke gjøre dette kan blant annet være et avslag om statsborgerskap senere. Når skal en student vite om landet man studerer i er der man ønsker å bli værende? Til sammenligning vil en student fra et land utenfor EØS-avtalen alltid regnes som midlertidig bosatt i Norge. I praksis innebærer dette at en EØS-student med helsetrygdkort som har hatt lovlig opphold, vil få denne oppholdstiden tilbakekalt når hen søker om statsborgerskap. Dette er ikke akseptabelt.

For det første kan ikke UDI skrive at europeisk helsetrygdkort er godkjent helseforsikring for studenter, og deretter

avslå søknad om statsborgerskap fordi studenten ikke utøvde oppholdsrett på grunn av manglende helseforsikring. Dette fremstår som vilkårlig. UDI, og ikke studentene, må bære ansvaret for at det ikke er presis informasjon på deres nettsider.

For det andre kan det ikke være slik at tidligere opparbeidet oppholdstid «forsvinner» når man bosetter seg i Norge. Denne oppholdstiden må telles med i beregningen ved søknad om statsborgerskap – også når studenten hadde europeisk helsetrygdkort. EØS-studentene kan ikke settes i en dårligere posisjon enn andre utenlandske studenter, og Jussbuss mener det må skje en opprydning hos UDI.

debatt@universitas.no

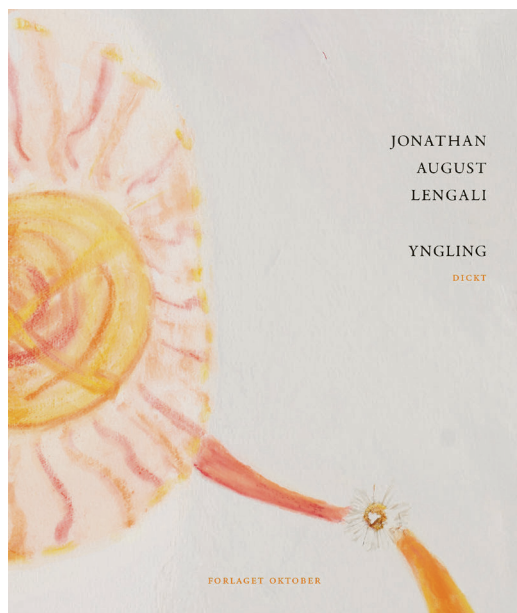
I praksis innebærer dette at en EØS-student med helsetrygdkort som har hatt lovlig opphold, vil få denne oppholdstiden tilbakekalt når hen søker om statsborgerskap

ANMELDELSER

anmelderredaktør: [Saga Eline Jonsson Hoff](#)
anmeldelser@universitas.no 980 81 334

Bok:

«Dickt» om livet, begjær og indre kaos

Yngling

Forfatter: [Jonathan August Lengali](#)Sjanger: [Lyrikk](#)Forlag: [Forlaget Oktober](#)

Jonathan Lengali skriver saftspente «dickt» om en ynglings liv i et forførende språk.

Yngling er Jonathan Lengalis andre diktsamling. For min del måtte et googlesøk til for å slå fast at en yngling er en person av hankjønn som verken er voksen eller barn, men befinner seg et sted midt i mellom. Denne beskrivelsen passer bra om tilstanden som jeg-et i Lengalis dikt befinner seg i. Ynglingstilstanden blir skildret som en tilstand av begjær og indre kaos, og disse følelsene gjennomsyrrer diktene både i form og innhold.

Diktene, eller «dicktene», som omslaget beskriver dem, er et sammensurium av sex, natur og Lana Del Rey-referanser, ofte pågående som en Instagram-feed. Samlingen er delt i kapitler, men diktene er ikke nærmere adskilt med titler, og det blir derfor naturlig å lese dem

i én sitting. Bilder, symboler og objekter som går igjen er solen, knuste egg, hester, kroppsvæsker, og gud i ulike former og fasonger. Jeg-et omtaler seg selv ofte og andre som «gudt». Dette ordet går igjen i mange av diktene, og er en slags satsplanke inn i diktens homofilitematikk: / Gudt oppdager speilet, det var uheldig / og gudt begynner å gråte, det var heldig/. Skeivhetstematikken går igjen gjennom hele samlingen. Et sted finner man blant annet denne perlen: / Søte lille søster, lille dråpe av smeltet lollipop/mødrene vet/farskap bror skap/ Når familien kommer inn døren, blåses lysene ut /.

Kroppsligheten i diktene er det som sitter igjen etter endt lesing, og særlig de delene der jeg-et sidestiller seg selv med dyr, graver i jorden og bader under en høy sol. / nede i jorden med hendene, som om et egg kunne ligge der/ som om dråpene som renner grådig ut av meg/. De språklige bildene står seg godt og langt bedre enn mer platte linjer som / Den helvetes sæden renner /.

De stadige nakne kroppene og solen i Lengalis dikt, minner tidvis om danske Jonas Eika – som i likhet med Lengali har

bakgrunn fra forfatterskolen i København – sin legendariske novelle «Bad mexican dog» i den kritikerroste «Efter solen» fra 2018.

Selv om diktene er skrevet som om tankestrømmer, er det som om bildene som tegnes opp av og til krangler litt for mye om leserens oppmerksomhet. / Solen er sår og lyser opp forråtnelsen/ Jeg er naken og brent/ dumme angst og hovmod / En vanndam uskyldsfantasi/ Myr sump svamp». Etter min mening ødelegger dette noen ganger det som ellers ellers er flyt i diktene.

Jonathan Lengalis «dickt» spriker i alle retninger. Selv om fornemmelsen av å svømme rundt i en kaotisk instagram-feed av og til melder seg, veier Lengali ofte opp for det med et selvsikkert språk, og et tidvis unikt blikk på ungdommelighet og natur og alt imellom.

Johannes Hålien
anmeldelser@universitas.no

Plate:

20 år på utsiden, 60 på innsiden

Villskudd er et velkomment tilskudd i en ellers døende sjanger, men det er langt mellom høydepunktene i denne nostalgiske rocken.

«Villskudd» er et nytt band i det som i aller høyeste grad er en døende sjanger: norsk skranglete folk-rock. Grappa består av trommis Alf Kippersund, gitaristene Carl

Sørheim og Markus Lierhagen, Johannes Gartland på tangenter og David William Øynes på bass og vokal. EP-en *Fallitten* utgjør debuten, og består av fire låter. Med munnspill og sur vokal har plata selvfølgelig noe dylansk over seg, men er i grunnen ulikt mye annet jeg hørt tidligere. Kanskje kan man driste seg til å kalle bandet unikt, uten at det nødvendigvis er ensbetydende med bra.

Ganske tidlig forstår man at man har med å gjøre gutter med en tredobbel mental alder, og at de synger (eller skråler,

alt ettersom) om alt fra å runke til Munchs bilder, til å lese Marx og tro at man er noe. Smartest er derimot tekstene når de ikke prøver å være altfor seriøse og pseudo-intellektuelle, men lener seg mer mot det koddende.

Det grunnleggende problemet med EP-en er at lydbildet ofte er lite behagelig å lytte til, at det kan være nesten anmassende i uttrykket. Villskudd har virkelig trykket sjangeren til brystet, uten tanke for at rocken kanskje blir for skranglete. Felles for låtene er at utover sangen skrur ikke bare tempoet opp, men vokalen blir også betraktelig surere. Hvis *Fallitten* var vekkeklokka mi, hadde jeg aldri slumret et sekund mer i mitt liv.

Det første sporet «Eventuelt» er riktig nok ganske så ålreit. Det samme kan sies om «Som en drøm». Teksten i «Eventuelt» er skarp, og låta overraskende fengende. Den er også mer kompleks, inkluderer et fantastisk munnspill-parti, og er om mulig hakket *tightere* utført. Men slitsomt er det innimellom også her. Når vokalen nærmer seg klimakset, er det lett å tenke at Villskudd burde påspandere seg en sangtime eller ti.

Villskudd er et skudd i blinde. Bandet kan, ser jeg i det minste for meg, treffe lytteren så det ljoer. Jeg kan se for meg at de vil treffe en nerve blant gammelmodige studenter. Men like sannsynlig er det at de hos andre lyttere vil bomme totalt, og ende opp som

Fallitten

Artist: [Villskudd](#)Sjanger: [Rock / folk-rock](#)Plateselskap: [Ikke signert](#)

lite mer enn slitsom gammelrock. Hva kan man så hente av denne tvetydige beskrivelsen? Hva er egentlig Villskudd? De er ikke for enhver smak. Men kanskje finnes det en fyr der ute, en som mer enn noe annet i verden ønsker seg et hipt og skranglete folkrockband fra Hamar, som attpåtil skriver noenlunde smarte tekster på norsk. I så fall trenger han ikke lete særlig mye lenger.

For ordens skyld: Gitarist i Villskudd Carl Sørheim er journalist i Universitas.

Oscar Grimstad
anmeldelser@universitas.no

Treigt og storslegent

FOTO: ERIK BERG

Fuglane

Av: [Tarjei Vesaas](#)
Hvor: [Det norske teatret](#)
Regi: [Luk Perceval](#)

Fuglane er nesten fire timar treigt og hjarteskjerande. Vesaas si djuptpløyande relasjonsskildring skin fram i sterke skodespelarprestasjonar.

– Litt over tre timar med to pausar!, vert det ropt når eg går inn i salen.

Langsamteater skal vise seg å verte eit stikkord for forestillinga. Før premieren har det ikkje vore noko informasjon å finne om lengden på oppsetjinga. Det kan verke som stykket har vorte eksperimentert med heilt fram til premieren.

Det er 125 år sidan Tarjei Vesaas vart fødd, og kulturinstitusjonane i landet feirar med foredrag, arrangement og oppsetjingar. Det Norske Teatret (DNT) opna Vesaas-året med premiere på Fuglane. Romanen kom ut i 1957, og vart eit av hovudverka til forfattaren, samt ein bauta av ein klassikar i norsk litteraturhistorie.

Følgje talen på nynorskteatret før premierevisninga, var Vesaas «Ulukkeleg forelska i teatret». Han prøvde fleire gongar å skrive til Det Norske Teatret, men tekstane lot seg ikkje omsetje til scena. Men i 1997, førre gong DNT sette opp Fuglane som skodespel, vart oppsetjinga rost

og skreven inn i den norske teaterhistoria, med Nils Sletta som dramatikar og i hovudrolla som Mattis. Det er med andre ord tøft å følgje opp, men regissør Luk Perceval, som har dramatisert Jon Fosse tidlegare, tør prøve seg.

Stykket byrjar, og ei sliten kvinne – systera til Mattis, Hege, spela av Gjertrud Jynge – vandrar over scena. Scenografien er enkel med hengande, kvite, treforma stoffbitar, men ikkje mindre stemningsfull for det. Mattis, spelt av Christian Ruud Kallum, gjer sin entré, og ein forvirra samtale mellom dei to byrjar, noko som skal prege heile stykket.

Hege er sintare, meir brå enn eg hugsar ho frå romanen. Mattis er forvirra, ivrig og lettskremd. Eit uvanleg lågt tempo gjer at publikum anten vert utolmodig eller pressa inn i ein slags fortrylla overtyding. For meg vert det det siste. Ruud Kallum er imponerande truverdig i rolla som Mattis, og dreg meg inn i universet til Vesaas, der alt er underleg og menneska sine kjensler og ubehag vert blotta ut i vakre metaforar.

Jynge dreg ned stemninga og opp kvaliteten med si tryytte, jordnære tolking av Hege. Der Mattis høyrer til draumane, høyrer Hege til kvardagen. Deira dynamikk, der Hege tek seg av Mattis, bryr seg om han, men er einsam og saknar eit større fellesskap er både brutal og hjartevarmande hos Vesaas. Dette er godt ivareteke i oppsetjinga.

Det blir leika med tempo, og

det for det meste langsame spelet vert til tider komplementert med hurtige, aktive og energiske scener. Her gjer birolleskodespelarane eit dyktig arbeid. Særleg Gina Bernhoft Gørvell og Stine Elverhøi Johnsen, som symjejentene Anne og Inger som Mattis møter på rotur, gjev ein god gamaldags *comic relief* med eit sjarmerande og humoristisk show.

So vert det alvor igjen. *Fuglane* er eit psykologisk meisterverk, med tragiske tema. Mot slutten vert det meir og meir tydeleg at ein har kome til ei tolmodsprøve av eit langsamteater. *Slow motion* og tause blikk løfter fram det dramatiske og tragiske i historia. Du vert som publikumar tvinga inn i skjebnane som blir spelt framfor deg, vekk frå den moderne, kjappe verda utanfor.

I siste scene balanserer Mattis ei lang metallstang på skuldrane sine, mens han så sakte som mogleg beveger seg framover på scena. Den indre kampen til Mattis speler seg fysisk og meisterleg ut framfor meg. Når stykket omsider er over, er det tre timar og 40 minuttar sidan det byrja. DNT har fått meg til å sitje stille mykje lenger enn eg hadde sett meg fore, men eg er ikkje snurt. Eg er takksam for reisa inn i det treige, vonde og rørande Vesaas-universet.

Sofie Kristine Flydal
anmeldelser@universitas.no

Universitas anbefaler

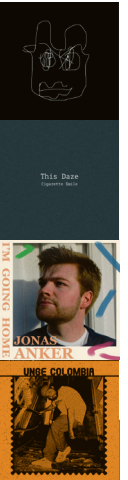
Saga Eline Jonsson Hoff, anmelderredaktør

orange XL – Nylon ASAP
Trubadur møter mykt møter... Nylon?

This Daze – Cigarette Smile
En sigg i kjeften og røff indie på øret. Både uttrykk og appell til et annet tiår, takk!

Jonas Anker – I'm Going Home
Starter som organisk indie, men snur seg og ender i gospel-vibber...

Simon Alejandro, LARS – Kode
Psykedelisk synth og dialekt type Bergen. Mat hiphop.

Kulturkalender uke 11, 12 & 13

<p>Strikkesalong på Sentralen</p> <p>Ta med deg strikkesøyet, en venn eller to – eller kom alene, og finn deg en plass i kafeen eller i Vinterhagen på Sentralen. Det skal strikkes! Og det er i tillegg gratis inngang!</p> <p>Hvor: Sentralen Når: 31. mars kl. 16.00</p>	<p>31/3</p> <p>Karaoke på Kjellern</p> <p>Lærerstudentenes kjeller åpnes for alle og enhver. Er du en gullstrupe? Er du tonedøv? Ingen bryr seg i kveldens mørke timer. På programmet står til og med oppvarming, og du kan på ingen måte forklare hvor du synger «Take on Me» så surt kl 01.00....:(</p> <p>Hvor: Kjellern, Helge Engs hus Når: 18. mars kl. 17.00</p>	<p>18/3</p>
<p>Thirst – 35 mm</p> <p>Denne anerkjente sør-koreanske skrekffilmen tar for seg temaer som religion, etikk og ... tørst for blod!</p> <p>En veldig troende prest undergår et medisinsk eksperiment, som feiler og gjør han til en vampyr. Han må nå konfrontere sin ekstreme blodtørst, lyst og begjær etter en annen manns forførende kone. I en blanding av skrekk og etiske og moralske spørsmål får vi en helt ny vri på vampyrsjangeren. Det er ikke halloween, men likevel!</p> <p>Hvor: Chateau Neuf Når: 31. mars kl. 19.00</p>	<p>31/3</p> <p>En klype tekst</p> <p>Er du en av dem som forbinder tekst, litteratur og dikt med Ibsen og Bjørnson? Er du lei av hvite menn som pusher 200? Gjennom tekstopplesning, kortfilm, musikk og flere unike måter å fremføre tekst på inviterer vi til en forestilling som kommer til å vekke litteratur- og tekstgleden i deg! Kom og bli inspirert.</p> <p>Hvor: SALT, Pyramiden Når: 21. mars kl. 19: 30</p>	<p>21/3</p>

Harald Nordbø, korrektursjef i Universitas

Ukas anbefaling

Kort og kontant

Hvem: [Deg med bankkonto](#) Hva: [Kontanter](#) Hvorfor: [Ekte penger](#)

Jeg bytter bank om dagen, blant annet fordi banken jeg har nå i tide og utide trekker cirka 100 kroner fra kortet mitt og ber meg om å «se spesifikasjoner ved månedsslutt». Sorry, Nordea, jeg trenger en bedre forklaring når jeg sitter på puben og tror jeg har råd til én pils, men det viser seg at saldoen på brukskontoen har gått fra 91,90 (nok til én pils) til -22,60 (kortet blir avvist). Om jeg hadde sittet med en hundrelapp i lomma, hadde jeg

visst nøyaktig hvor mange pils jeg hadde råd til, og sluppet den kleine samtalen med bartenderen, som allerede hadde tappa ølen jeg tydeligvis ikke kunne betale for. I tillegg hadde jeg sluppet den dårlige samvittigheten over at pengene mine er investert i våpenselskaper og verdensødeleggende gruvedrift over hele jorda. Så til alle som liker både å ha råd til øl og å ikke ødelegge jorda: ta ut stipendet i cash!

Live Tronstad, nyhetsredaktør i Universitas

Ukas advarsel

Tequila står for fall

Hvem: [De selvgode](#) Hva: [Sprit](#) Hvorfor: [Spy på soveromsgulvet](#)

«Jeg blir aldri fyllesyk lenger!?!» Med en håndfull chips i den ene labben og kveldens tredje øl i den andre, er det Universitas' anmelderredaktør som er mottaker av mine lovord om meg selv. Jeg vet akkurat hvor mye jeg tåler?? Har blitt så voksen! Se og lær! Tross den eplekjekke tonen gir jeg et viktig forbehold, som gir selvgodheten noen drypp av ydmykhet: «Sprit holder jeg meg langt unna!». Men rasjonelle forbehold gitt mens

kvelden ennå er ung, hjelper lite, når mitt oppblåste fylla-selvbilde får et markeringsbehov. Klubben stenger snart, og bare én tequilashot kvart på tre, går vel bra.

Lørdag morgen tilbringes på alle fire på et iskaldt soveromsgulv. Ikke en flekk på tregulvet har sluppet unna denne festdragens oppkastsflammer. Jeg skylder umiddelbart på matforgiftning.

Grønn teint

Denne uken skriver Universitas om hvordan 5 millioner kroner satt av til miljørelaterte tiltak i stedet skal ha blitt brukt til å betale ned intern gjeld ved UiO. Plan- og prosjektdirektør Leif Johnny Johannessen understreker overfor Ad notam viktigheten av fasade.

– Jeg kan ikke understreke hvor viktig fasade er for en bedrift. Vi i Eiendomsavdelingen vil ikke gå rundt å skylde penger. Det tar seg rett og slett dårlig ut.

Ad notam vet at penger fra miljøpotten blant annet er brukt til diverse mindre kjøp i Bogstadveien, rubrisert under «uforutsette,

private kostnader».

– Det er mulig jeg brukte firmakortet da jeg før jul kjøpte meg en batteridrevet pepperkvern med lys til 4000 på Kitch'n i Bogstadveien, men det må jeg nesten sjekke nærmere.

Under intervjuet gjentar Johannessen stadig hvor opptatt Eiendomsavdelingen er av grønnfarge.

– Vi ønsker at hele Blindern skal være grønt, og personlig har jeg fått gjennomslag for at glassrutene i den nye høyblokken skal ha en grønn teint. Vi satte også av 200.000 øremerket mexicanske avokadoer, så jeg ser ikke problemet i denne saken.

Av Johnsen Lånehai

Ukas studentvin

TANTE RUTHS FAVORITT: Det første panelet sier, er at denne smaker taxfree. Vi blir raskt enige om at dette ikke er en

særlig spennende vin, men kanskje heller noe man blander med frukt eller juice og lager sangria på, eller bare drikker på terrassen i vårsola. Solbærsaft, sier noen, og det stemmer også med fargen. Vinens svar på Twinings Forest Fruit, sier andre, og det stemmer for så vidt også med fargen. Vi blir også enige i at dette er ekte studentestetikk: en pose vin som passer bedre i en totebag enn en kartong Gato Negro. Dette er vin for folk som ikke liker vin, og passer som den første vinen du drikker som fersk student på statsvitenskap før du stikker på U1 og danser til den nye grusomme låta til TIX. Denne passer altså både for rødvinstanter og fadderbarn. Ja, du nikker du, Ruth!

Harald Nordbo, vinanmelder i Universitas

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Laroche Pinot Noir Pouch

Pris: 175 kr (DUTY FREE)

Land: Frankrike

Alkohol: 12,5 prosent

Vi spør

av Ottar Arendal

Bøsta bollelanger

Denne uken kunne Universitas melde at SiO nekter juss-foreningen å dele ut boller og kaffe ved inngangen til det juridiske fakultet. Vi ringte styreleder Stine Johannessen for å sjekke om det virkelig stemmer at SiO styrer med jernhånd på campus.

– Ja heisann, det er Inge Færøhl som ringer. Jeg kommer fra Studentforeningen for langere ved UiO, og vi har lenge tenkt å rekruttere studenter ved blant annet å dele ut boller og brus, men det kom meg for øret at det ikke lenger var lov. Jeg forstår at dere har monopol på matserveringen på det juridiske fakultet?

– Hvem snakker jeg med, sa du?

– Vi i langerforeningen har lenge vurdert å utvide territoriet vårt også til Det juridiske fakultet. Hadde det vært mulig å inngå en avtale med dere, sånn at vi kan sette opp en stand der?

– Er det her den tulle-greia til

Universitas?

– Aldri hørt om. Tulleringingen til Universitas?

– Ja, nei. Hvem skulle trodd at de kunne holde på med noe sånt?

– Uansett. La oss si det slik: vi får drive fritt rundt, og dere får... la oss si 30% av overskuddet.

– Tretti prosent høres jo veldig bra ut, da.

– Ja, og jeg ser for meg at det blir et dundrende overskudd.

– Så bra!

– Vi kunne tenke oss å dele ut smaksprøver ved inngangen. Og vi har jo mye forskjellig, det kommer helt an på hva studenten er i humør

til. Ritalin, selvplukket sopp, Emma, you name it.

– Oi oi.

Er det en deal, da?

– Ja, så lenge dere kjører det gjennom SiO Helse og sørger for at alt er lovlig, så.

– Vi har en inside-kontakt i Sio-Helse, så det skal gå helt fint.

(...)

– Har du vurdert din stilling som veldig hjelpsom brikke i Vi Spørspalten?

– Nei, det har jeg ikke.

– Det syns jeg du skal. Vi snallast!

KVISS-CORBIN

- Hva heter den nye arbeids- og inkluderingsministeren?
- Hvordan er nå kjønnsbalansen blant de 18 statsrådene?
- Hva heter den tidligere ukrainske presidenten som ble forgiftet før den oransje revolusjonen og deretter valgt?
- Hvilket landslag i fotball kalles ofte for «oranje»?
- Hvilken nasjonalitet har arkitekten bak Operahuset i Sydney?
- Hvilken familie tilhører plantene hvete, rug, havre, ris, rapp, spelt, sukkerrør og timotei?
- Hvilket land produserer mest hvete?
- De paralympiske vinterleker 2022 ble nylig arrangert i Beijing. Vertsnasjonen endte med flest medaljer, men hvilket land endte på andreplass i medaljestatistikken?
- Komponisten Sergej Prokofjev ble født i

Ukraina i 1891, men levde i utlandet fra og med den russiske revolusjonen til han flyttet tilbake til Sovjetunionen i 1936 og døde på samme dag som Josef Stalin. Hans kanskje mest kjente ballett om en enda mer kjent duo ble komponert året før gjenkomsten, men hva heter den?

10. Hva skjedde først: Tsjajkovskij komponerer Svanesjøen eller Arizona blir en amerikansk delstat?

11. Hvilken av disse musikerne har ikke vokst opp i Arizona: Stevie Nicks, Peter Gabriel, Alice Cooper eller Joe Jonas?

12. Stevie Nicks fra Fleetwood Mac har hatt tre ekteskap. Det første var med bandkollega Lindsay Buckingham, mens de to påfølgende var Don Henley og Joe Walsh, som begge er medlemmer av et annet band. Hvilket?

13. Hva kalles drinken som gjøres opp av vodka, akevitt, limejuice og gspride?

14. Hvilket annet navn er Gamle-Erik mest kjent under?

15. Hva kalles djevelen i Islam?

16. Hvilket årstall er det snakk om? Folkeavstemningningen om unionsoppløsningen med Sverige får kun 184 motstemmer, den russisk-japanske krig ender, Statsdumaen i Russland blir opprettet som følge av en revolusjon tidligere på året, Inger Hagerup blir født og Amalie Skram dør.

17. Hvilke to ishockeylag fra Oslo endte på bunnen av Fjordkraft-ligaen 2021/22?

18. Hvilke to ishockeylag fra Oslo endte på bunnen av Fjordkraft-ligaen 2021/22?

19. I helgen som var ble rekorden for flest registrerte mål fra én enkelt fotballspiller brutt. Hvem klarte bragden?

20. Syv aktive herrefotballspillere holder rekorden for flest spilte Premier League-kamper for deres respektive lag. Nevn minst tre av dem.

av **Gabriel Corbin-Arntzen**, quizmaster i Universitas

SVAR/DOM

0–4. **Exphil på Bali:** Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.

5–9. **AST1010 – Astronomi:** Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.

10–14. **Juss:** Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps... Syt litt på Jodel.

15–20. **Honours: WOW!** Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Marte Mjøs Pedersen. 2. 50-50. 3. Viktor Justfsjenko. 4. Det nederlandske landslaget. 5. Dunk (Brighton) og Connor Coady (Wolverhampton). 6. (Tottenham), Jamie Vardy (Leicester), Wiffred Zaha (Crystal Palace), Ben Mee (Burnley), Lewis Dunk (Brighton) og Conor Coady (Wolverhampton). 7. Kina. 8. Ukraina. 9. Romeo og Julie. 10. Tsjajkovskij komponerer Svanesjøen i 1875 og Arizona blir en amerikansk delstat i 1912. 11. Peter Gabriel. 12. The Eagles. 13. Fjellbekk. 14. Saten. 15. Ibiis eller Shaitan. 16. 1905. 17. Manglerud Star. 18. Parajoint. 19. Cristiano Ronaldo. 20. Mark Noble (West Ham), Hugo Lions og Gündler. 18. Parajoint. 19. Cristiano Ronaldo. 20. Mark Noble (West Ham), Hugo Lions og Gündler. 18. Parajoint. 19. Cristiano Ronaldo. 20. Mark Noble (West Ham), Hugo Lions og Gündler.

Rebus

av Rebus for tog

HINT: Hadde «doomers» rett? Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Volodymyr Zelenskij» Det klarte *Gust, *dor og gigi Halfdan Knudsen, Rita goin solo Julie og Martin, Team* håper vi består på masteren, Mathias Meyer, Ingjerd E. Megaard og Luisa og Anders